

35^{let}

Mercator

GLASILO DELAVCEV IN ZDRUŽENIH KMETOV

Leto XXI Ljubljana, avgust 1984 št.: 8

24. seja poslovnega sveta, 18. 7. v Ljubljani

Vesna Bleiweis

Dogovorjeno v juliju

Obpravnavane zadeve: predhodno združevanje sredstev za investicije, prehod na izplačevanje osebnih dohodkov na hranilne knjižice M-Interne banke, komercialne zadeve in združevanje sozdov KIT in Mercator.

Prisotni so se zedinili, da je treba najti način za nadaljnje uresničevanje ene od temeljnih skupnih zadev sozda – združevanje sredstev, ne glede na zapletene gospodarske razmere in še posebej zapletene predpise. Soglasno odločitev, da se sredstva združujejo predhodno kot akontacije, je podprlo predvsem dejstvo, da paragrafi ne morejo in ne smejo zatreti vitalnih funkcij gospodarskega subjekta v tolikšni meri, da bi se ta v celoti odrekel svojemu, čeprav mnogo skromnejšemu razvoju od tistega, ki ga je opredelil s srednjeročnim planom razvoja.

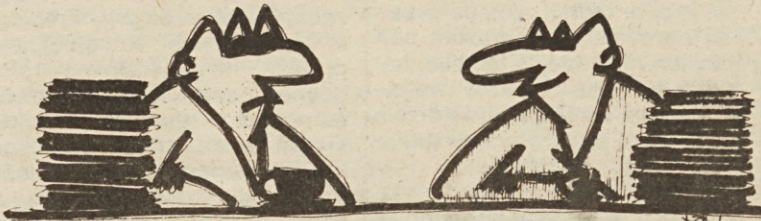
Očitno formalni razlogi še v marsikateri temeljni organizaciji povzročajo, da se delavci Mercatorja premalo množično odločajo za izplačila osebnih dohodkov na hranilne knjižice pri M-Interni banki.

Po izdelanem načrtu, ki ga je poslovodni svet soglasno sprejel – direktorji so za realizacijo osebno odgovorni – naj bi do konca leta v vseh članicah sozda večina delavcev prejemala osebne dohodke preko hranilnih knjižic interne banke. Razlogi za to odločitev so več kot utemeljeni. Za primer: samo 2.000 varčevalcev ima prihra-

njeni cca 2 stari milijardi din. Potencialnih varčevalcev pa nas je natančno 13.658.

S komercialnega področja pa so bile zanimive predvsem informacije o obnašanju proizvajalcev sladkorja in njihovi za trgovino nesprejemljivi pogoji za vnaprejšnje plačilo naročene proizvodnje; navodila za uporabo odloka o oblikovanju cen; nekaj hude krvi je povzročila sprememba proizvodno-prodajnih planov, ki izhaja iz aranžmaja z blagovnimi rezervami SRS. Aranžma bo uresničljiv z dobrohotno pripravljenostjo maloprodajnih organizacij in s hitrimi tehnološkimi rešitvami mesno-predelovalne industrije.

Postopkom v zvezi z združevanjem sozdov KIT in Mercator so že bili in še bodo namenjeni posebni sestavki v glasilu.

– Zakaj pa naju dveh nikoli ne natisnejo s podtonom v oranžni barvi?
– Si ne upajo, ker bi se potem videlo, kako zaripneva pri točki o skupnem sodelovanju...

6. zasedanje delavskega sveta SOZD – 27. 6. 1984

Vesna Bleiweis

Zanimanje za učinke povezovanja

V tednu pred začetkom poletnih počitnic se je sestal delavski svet sozda. Sprejel je sklepe o delitvi skupnega prihodka med organizacijami na debelo in drobno za leto 1983, spremembe in dopolnitve planskih aktov sozda ter sklep o sklenitvi samoupravnega sporazuma o poznejši združitvi DO Modna hiša v SOZD.

Sklepi o delitvi skupnega prihodka med organizacijami na debelo in organizacijami na drobno temeljijo na samoupravnem sporazumu o trajnem poslovnem sodelovanju in združevanju dela in sredstev med organizacijami na debelo in organizacijami na drobno v sestavi sozda. Nemaren odnos nekaterih organizacij je zakrivil trimesečno zamudo pri delitvi. Uresničevanje določb sporazuma terja pripravo podatkov na podlagi analitičnega bilanca, ki pa so izdelane neenotno, zaradi metodološke nedoslednosti pri enotni klasifikaciji blagovnih skupin. Delegat Nanosa je prav v zvezi z izdelavo enotne klasifikacije zahteval od strokovne službe v Delovni skupnosti, da zadeve odločno premaknejo, da ne bi bile spet odložene za dve leti, kolikor je minilo, odkar je bil prvič dan predlog za poenotenje. Naloge naj bi pospešili z novelacijami sporazuma. Prav na področju stimuliranja internega blagovnega prometa se namreč kaže nekaj očitnih slabosti. Kot eno od njih omenimo le nepravčasno delitev skupnega prihodka, ki z vidika obresti pomeni za maloprodajne organizacije kar čeden denar. Kako drag ali poceni denar je to, ni postavil vprašanja nihče.

S spremembami srednjeročnega plana sozda za obdobje 1981–85 smo v planske akte vgradili prednost izvoznih investicij in za nedoločen čas odložili nekaj planiranih objektov.

S sprejemom samoupravnega sporazuma o poznejši združitvi DO Modna hiša v SOZD Mercator je ta delovna organizacija tudi pravno formalno postala članica sozda. Z njenim vsto-

pom v sozd je povezana tudi sprememba planskih aktov sozda – vanje smo vgradili izgradnjo blagovnice v Ljubljani. Po zagotovilih strokovne službe Interne banke zaradi te investicije ne bodo oškodovani ostali planirani objekti v sozdu.

Delegatom je bila (prvič pa že v glasilu) obširneje predstavljena zamisel združevanja sozdov KIT in Mercator. Delegata M-Hoteli gostinstvo je v zvezi s tem zanimala analiza učinka povezovanja sedanjih pravnih subjektov obeh sistemov, predvsem glede pogojev za pridobivanje in ustvarjanje dohodka, ki bodo nastali s spreminjanjem obstoječih povezav.

Še zanimivo delegatsko vprašanje – prav tako delegata M-Hoteli gostinstvo – koliko organizacij v sozdu bo prizadelo uresničevanje pravilnika o načinu, kako določi sredstva za izplačilo akontacij čistih osebnih dohodkov v letu 1984 uporabnik družbenih sredstev, ki ni poravnal zapadlih obveznosti ali je izkazal nekrito izgubo v zaključnem računu za leto 1983? Vprašanje je utemeljil z dejstvom, da bodo naraščajoče obresti na likvidnostne in kratkoročne kredite za poravnavo obveznosti le še zaostrovale položaj teh organizacij in obenem sprožale tudi konfliktno razmere.

Delegatu so strokovne službe obljubile, da bo v zvezi s tem narejena ustrezna analiza.

Iz dela organov sozda

V tej številki

Sklepi 6. zasedanja delavskega sveta sozda in rokovnik sprejemanja plana za leto 1984	str. 2
O spremembah SRS na področju ekonomskih odnosov s tujino	str. 2
Poslovni rezultati sozda v prvem polletju	str. 3
Uvrstitve Mercatorjevih DO po dohodku v SRS	str. 3
O načrtih in zasnovi Mercator Turista	str. 4
S problemske konference gostincev v sozdu	str. 4
Vesti iz računalniškega centra	str. 4
Nanosove vesti: Prva zasebna trgovina na Postojnskem in druge novice	str. 5
30 LET MERCATOR-IZBIRE PANONIJE PTUJ	str. 6–8
Mercatorjev mozaik, v njem med drugim: M v Bagdadu, Sprememba v Čupriji, Šahovski klub MIP državni prvak, Nova vodstva v	
poslovnih enotah	str. 9
Predstavitve dobaviteljev oziroma proizvodov: HP Droga, Lek, Radenska	str. 10–11
Ugodnosti varčevanja pri interni banki – korist za varčevalca in za njegovo delovno organizacijo	str. 12

Gradivo o združitvi med delavci in kmeti dveh sozdov

Center za obveščanje SOZD Mercator

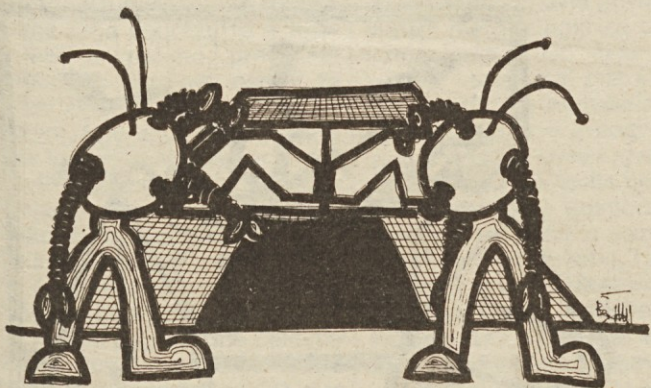
Kako naprej

Desetega avgusta sta uredništvi obeh glasil, delavcev in kmetov sozda KIT in sozda Mercator, poslali vsem svojim delavcem in kmetom izvod posebne izdaje, v kateri so gradiva za javno obravnavo. To so osnutki dokumentov, potrebnih ob združitvi. Osnutke sta sprejela na skupni seji izvršilna odbora delavskih svetov obeh sozdov 25. julija letos. Kaj sledi?

Kakor je objavljeno na 2. strani brošure, komisija za koordinacijo priprav na združitve pričakuje prve pripombe na osnutke do 15. septembra. Računamo, da jih bodo v tem roku pretresli tudi vsi zainteresirani družbeno politični in poslovodski organi, zlasti tistih temeljnih in delovnih organizacij, ki jih zadevajo reorganizacije in so navedene v poglavju 7 Elaborata o združitvi. Vse te temeljne in delovne organizacije bodo namreč glasovale o teh dokumentih v prvem krogu.

Po zbranih pripombah in predlogih bo določen predlog teh dokumentov na seji obeh izvršilnih odborov. Seja je predvidena koncem septembra. Na podlagi besedila predloga bo delavski svet razpisal referendum za sprejem teh aktov. Predvideno je, da bi prvi referendumi bili v prvem tednu novembra – za ozde, ki jih kakorkoli zadenejo spremembe ob združitvi, torej vse v sozdu KIT in del ozdov v Mercatorju. Za ostale članice sozda Mercator, udeleženske novega samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Mercator-KIT, pa naj bi bili referendumi po roku, ki mora preteči po sklepu o preoblikovanju DO. Delovne organizacije, ki se bodo z integriranjem preoblikovale, bodo za tem morale pripraviti nove oziroma spremeniti sedaj veljavne interne akte in jih sprejeti z osebnim izjavljanjem svojih delavcev in kmetov.

Hkrati čaka vse udeležence v tem postopku sprejemanje letnega planskega akta, ki bržkone ne bo mogel povsem mimo sprememb, ne da bi upošteval razmere, ki bodo nastale v letu 1985 z nastankom velike družine sozda MERCATOR-KIT.

– Halo, halo, sva na Zemlji. Odkrila sva črno luknjo, ki privlači vse od blizu in daleč. Naj greva noter? Halo, halo...

Novelirani SaS o skupnem gospodarjenju z devizami

Jože Stritar

Več pravic – večja odgovornost

Na zboru udeleženk samoupravnega sporazuma o sodelovanju in združevanju dela in sredstev na področju ekonomskih odnosov s tujino 27. 6. 1984 je bil sprejet predlog dopolnitev in sprememb tega sporazuma. Tudi letos se temu nismo mogli izogniti zaradi bistveno spremenjenih splošnih pogojev gospodarjenja v zunanji trgovini.

Vendar pa – čeprav se to na prvi pogled zdi nedosledno – gornja ugotovitev ne velja povsem za nas in ostale sozde, ki so se v zadnjih letih prikopale do podobnih uspehov pri uravnavanju svoje devizne bilance. Prej bi morali reči, da je sedaj obravnavani sporazum postavljen na trdnije temelje, tako da se lahko resnično uveljavi, seveda, če se ga bodo držali ne le glede pravic, temveč tudi v pogledu obveznosti.

Ni pretirano ugotavljanje, da je sistem reprocelot kot osnove za gospodarjenje z devizami, za katerega se je vztrajno potegovala SR Slovenija, najdoslednejše uresničen prav v novem položaju sozda na tem področju. Kajpada to drži, kot že rečeno, samo za smotrno zasnovane sozde, tako z vidika reprodukcijske povezanosti kot glede devizne bilance.

Po letošnjem deviznem sistemu je za sozd novo to, da ga pristojni organi in banke glede deviz obravnavajo kot celoto, t. j. kot en subjekt. Za celotni sozd so bile v skupnem znesku izračunane družbeno priznane reprodukcijske potrebe, ki jih potem sam sozd, preko svojih samoupravnih organov, razporeja med svojimi članicami. Pogoj za nova pooblastila je bodisi en skupni devizni račun sozda, bo-

disi primeren samoupravni sporazum o skupnem gospodarjenju z devizami. Tak sporazum že imamo in z zadovoljstvom lahko ugotavljamo, da so njegova načela, ki so stara že več kot dve leti in pol, ista, kot jih terjajo sedaj veljavni pogoji. Predlogi in spremembe se omejujejo pretežno na izrazoslovne in slogovne posege. Najpomembnejša novost je resnično veliko tesnejša soodvisnost podpisnikov, ki zanemarjanje sprejetih obveznosti sankcionira z izgubo pravic iz sporazuma. Še težja posledica nastane, če se posamezna udeleženka ne drži splošno veljavnih določil deviznega sistema, ker je že to zadostni razlog, da se celotnemu sozdu onemogoči razpolaganje z devizami. Imam potemtakem več pravic za samostojno gospodarjenje z devizami, temu primerno pa je večja tudi odgovornost vsake udeleženke in celotnega sozda.

Sporazum je bil 21. julija 1984 poslan predsednikom delavskih svetov in direktorjem udeleženk. Za dokončni sprejem noveliranega sporazuma je potrebna dvetretjinska večina, zato ga je treba obravnavati in odločati o njem na prvih sejah pristojnih samoupravnih organov udeleženk.

Iz sklepov delavskega sveta sozd

6. zasedanje, 27. 6. 1984 v Ljubljani

Kako bomo sprejemali plane

Sklep o pripravi srednjeročnega plana sozd Mercator za obdobje 1986–1990

1. člen

S tem sklepom delavski svet SOZD MERCATOR določa pripravo srednjeročnega plana SOZD MERCATOR za obdobje 1986–1990. Potekati mora sočasno in usklajeno z drugimi nosilci srednjeročnega planiranja na območju SR Slovenije in SFR Jugoslavije.

2. člen

Organizacije združenega dela v sestavi SOZD MERCATOR sprejmejo sklepe o pripravi srednjeročnih planov v skladu z ustavnimi odloki občinskih skupščin, v katerih imajo posamezne OZD svoj sedež.

3. člen

Nosilci planiranja morajo pri izdelavi srednjeročnega plana upoštevati skupno obvezno metodologijo in obvezne enotne kazalce, ki jih predpiše Zvezni izvršni svet oziroma Izvršni svet Skupščine SR Slovenije.

4. člen

Izvršilni odbor delavskega sveta SOZD MERCATOR je odgovoren za pripravo srednjeročnega plana SOZD MERCATOR, kakor tudi za usklajevanje procesa planiranja znotraj SOZD MERCATOR.

5. člen

Strokovne službe delovne skupnosti SOZD MERCATOR in delovne skupnosti MERCATOR-Interne banke, so zadolžene za izdelavo srednjeročnega plana, pri pripravi pa morajo sodelovati ustrezne službe TOZD in DO v sestavi SOZD MERCATOR.

6. člen

Za izdelavo srednjeročnega plana SOZD MERCATOR se sprejme naslednji terminski plan:

– Analiza dosedanjega razvoja in smernice za razvoj, do konca leta 1984,

– Osnutek Samoupravnega sporazuma o temeljih srednjeročnega plana, do 31. 5. 1985

– Predlog Samoupravnega sporazuma o temeljih srednjeročnega plana, do 30. 9. 1985

– Osnutek srednjeročnega plana, do 30. 9. 1985

– Predlog srednjeročnega plana, do 30. 12. 1985

7. člen

Osnutek in predlog Samoupravnega sporazuma o temeljih srednjeročnega plana SOZD MERCATOR in srednjeročnega plana SOZD MERCATOR obravnava izvršilni odbor delavskega sveta SOZD MERCATOR in predloga predloži v sprejem delavskemu svetu SOZD MERCATOR.

Sklep o pripravi letnega planskega akta za leto 1985

1. člen

S tem sklepom, delavski svet SOZD MERCATOR določa pripravo letnega planskega akta SOZD MERCATOR za leto 1985.

2. člen

Osnove za sestavo letnega planskega akta SOZD MERCATOR za leto 1985 so Srednjeročni plan SOZD MERCATOR za obdobje 1981–1985, ocena poslovnih rezultatov v letu 1984 ter resolucije družbeno političnih skupnosti za leto 1985.

3. člen

Vse organizacije združenega dela v sestavi SOZD MERCATOR sprejmejo sklepe o pripravi letnih planskih aktov skladno z načeli sočasnega kontinuiranega in celovitega planiranja.

4. člen

Strokovne službe delovne skupnosti SOZD MERCATOR so zadolžene za izdelavo letnega planskega akta, pri pripravi gradiva pa morajo obvezno sodelovati ustrezne službe TOZD in DO v sestavi SOZD MERCATOR.

5. člen

Nosilci planiranja morajo pri izdelavi letnih planskih aktov upoštevati predpisano metodologijo.

6. člen

Izvršilni odbor delavskega sveta SOZD MERCATOR je odgovoren za pripravo letnega planskega akta SOZD MERCATOR in za usklajevanje procesa planiranja znotraj SOZD MERCATOR.

7. člen

Za izdelavo letnih planskih aktov v SOZD MERCATOR za leto 1985 se sprejme naslednji terminski plan:

– osnutki planov TOZD in DO morajo biti pripravljeni do 30. 9. 1984

– osnutki plana SOZD MERCATOR do 30. 11. 1984

– predlogi planov TOZD in DO do 15. 11. 1984

– predlog plana SOZD MERCATOR do 30. 11. 1984

– sprejem planov v TOZD in DO do 20. 12. 1984

– sprejem plana SOZD MERCATOR do 31. 12. 1984

8. člen

Osnutek in predlog planskega akta SOZD MERCATOR za leto 1985 obravnava izvršilni odbor delavskega sveta SOZD MERCATOR in tako izdelan akt predloži v sprejem delavskemu svetu SOZD MERCATOR.

Izvilleček iz sklepov 6. zasedanja DS SOZD

Kar zadeva razporeditev skupnega prihodka med organizacijami na debelo in organizacijami na drobno v sestavi SOZD Mercator, je delavski svet v celoti potrdil predlog sklepov, ki smo jih objavili v številki 7 na strani 2 v povzetku sklepov poslovnega sveta SOZD.

Ostali sklepi

Ugotovi se, da je samoupravni sporazum o poznejši združitvi Trgovske delovne organizacije Modna hiša, n. sol. o., Ljubljana v SOZD Mercator, n. sub. o., Ljubljana sprejela večina delavcev v vsaki temeljni organizaciji te delovne organizacije.

Delavski svet SOZD Mercator, n. sub. o., se strinja s pristopom oziroma združitvijo Trgovske delovne organizacije Modna hiša, n. sol. o., Ljubljana v SOZD Mercator, n. sol. o. in daje svoje soglasje k samoupravnemu sporazumu o poznejši združitvi v SOZD Mercator, n. sub. o. Končni ugotovitveni sklep, da je samoupravni sporazum o poznejši združitvi Modne hiše, n. sol. o., Ljubljana v SOZD Mercator, n. sub. o., sklenjen, izda predsednica delavskega sveta potem, ko prejme soglasje delegatov, ki so bili odsotni na tem zasedanju.

Soglasja delegatov bodo sestavni del ugotovitvenega sklepa.

V srednjeročni plan SOZD Mercator za obdobje 1981–1985 in letni planski akt SOZD Mercator za leto 1984 se vključijo naslednja investicija: Investitor: TDO Modna hiša Ljubljana, TOZD Prodajalna Ljubljana

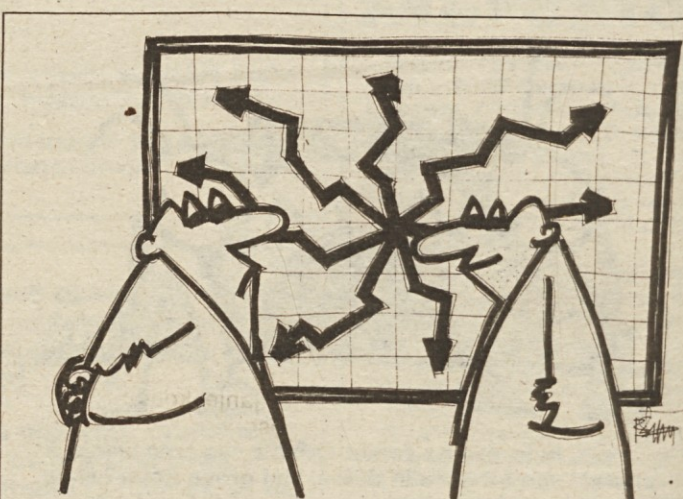
Predračunska vrednost: 207 milijonov din; velikost objekta: 3.000 m²

Naziv objekta: blagovnica Ljubljana

Spremeni se srednjeročni plan SOZD Mercator za obdobje 1981–85 na področju investicij, tako da se pri Mercator-Nanosu, TOZD Opskrba Čabar, namesto predvidene izgradnje CCP v Čabru (830 m², 67.000.000 din, v skupni predračunski vrednosti 15.000.000 din. Nameravana naložba COP

Spremeni se letni planski akt SOZD Mercator za leto 1984, in sicer:

DO oz. TOZD	Investicija	Predračunska vrednost v 000 din
M-MT Slovenija sadje Bohova	oprema za predelavo in skladiščenje sadja	33.000
Slovenija sadje MOP Steklo	skladišče v Vrtojbi Dekor-rekonstrukcija	30.000
Slovenija sadje zunanja trgovina sovlaganje	5.000	40.000
Skupaj M-HG		158.000
Ajdovščina	rekonstrukcija kleti v Delavskem domu	8.069
Ilirija	rekonstrukcija hotela Ilirija	25.000
Mantova	rekonstrukcija Bifeja »Jazon« na Vrhnikih	3.000
Jelka	hotel B kat. v Hrastniku – dodatna in več dela	5.931
Skupaj		42.000

Poslovni rezultati sozda Mercator v prvem polletju 1984

Razmere gospodarjenja se iz leta v leto bolj zaostrujejo, tako so finančni rezultati vse manj odvisni od poslovnih odločitev in ukrepanja samih organizacij združenega dela, vse bolj pa od zunanjih vplivov. Iz teh razlogov ocenjujemo, da so poslovni rezultati SOZD Mercator, doseženi v prvem polletju letos, zadovoljivi.

Elementi	JANUAR – JUNIJ		Indeks
	1983	1984	
Celotni prihodek	29.142.705	44.767.497	154
– prihodki od obresti	193.791	542.635	280
Porabljena sredstva	25.558.689	39.113.715	153
– amortizac. po pred. stop.	340.223	455.370	134
Dohodek	3.584.015	5.653.781	158
– del dohod. za obresti	600.545	1.184.979	197
Čisti dohodek	2.212.549	3.271.784	148
– del ČD za osebne dohodke	1536.169	2.178.545	142
– del ČD za skupno porabo	146.280	218.202	149
– del ČD za poslovni sklad	444.594	661.204	149
– del ČD za rezervni sklad	77.624	203.877	263
Akumulacija	570.626	934.279	164
Sredstva za reprodukcijo	910.849	1.389.650	153
Izguba	56.411	16.773	30

V obdobju januar–junij 1984 smo v SOZD MERCATOR ustvarili 44,8 milijard dinarjev celotnega prihodka, kar pomeni 54% povečanje v primerjavi z enakim obdobjem lani.

Porabljena sredstva so naraščala v prvem polletju letos za 0,7 indeksne točke počasneje kot celotni prihodek, kar pomeni večjo rast dohodka in tako izboljšanje ekonomičnosti poslovanja.

Ustvarili smo 5,7 milijard dinarjev dohodka in je v primerjavi s prvim polletjem lani za 58% večji.

Med obveznostmi iz dohodka predstavljajo največjo obreme-

nitev obresti za kredite, saj predstavljajo kar 65% vseh obveznosti iz dohodka.

Organizacije so plačale v prvem polletju letos na račun obresti za kredite 1.185 milijona din, v primerjavi s prvim polletjem lani so večje za 97%. Čeprav se s hitrejšo dinamiko povečujejo prihodki od obresti, ti so višji za 180% v primerjavi z enakim obdobjem lani, je znesek plačanih obresti še za 642 milijonov din večji od dobljenih.

Za osebne dohodke smo v prvem polletju letos razporedili za 42% več sredstev kot v enakem obdobju lani. Rast sredstev, razporejenih za osebne

dohodke in skupno porabo delavcev v SOZD zaostaja v globalu za rastjo dohodka več kot je načrtano v razvojni resoluciji letošnjega leta (20% zaostajanje). Povprečni mesečni osebni dohodek obračunan za prvo polletje letošnjega leta na delavca, je bil 20.190 din in je za 45% višji v primerjavi z enakim obdobjem lani. Zaradi izjemne rasti cen življenjskih potrebščin (53,2%) so realni osebni dohodki za več kot 8 indeksnih točk nižji glede na enako obdobje lani.

V prvem polletju letos smo v SOZD MERCATOR ustvarili 934 milijonov dinarjev akumulacije in 1.390 milijonov dinarjev sredstev za reprodukcijo. Akumulacija se je zvišala za 64% in sredstva za reprodukcijo za 53% v primerjavi s prvim polletjem lani.

Izgubo sta v prvem polletju letos izkazali 2 organizaciji (lani 8), v vrednosti 16,8 milijonov dinarjev, kar predstavlja le 30% zneska izgube prvega polletja lani.

Ob teh relativno ugodnih podatkih je zaskrbljujoče, da v prvem polletju letos kar 13 OZD (lani 6) ni ustvarilo čistega dohodka za poslovni sklad, kar lahko ob nenehnem povečevanju obrestnih mer privede te organizacije v izgubo.

V SOZD MERCATOR je v prvem polletju letos povprečno združevalo delo 13.742 delavcev (po stanju ob koncu meseca), tako v primerjavi s preteklim prvim polletjem združuje delo 60 delavcev več.

Terezija Podlesnik

Uvrstitev naših DO po dohodku

V Gospodarskem vestniku šte. 26 (6. 7. 84) je objavljena lestvica največjih delovnih organizacij v SRS v letu 1983 po doseženem dohodku. Lestvica je narejena na podlagi zaključnih računov, kakor so bili zbrani pri SDK. Sam sestavlja se zaveda, da je tudi letošnji seznam najmočnejših slabo primerljiv, pa ne samo zaradi zbirnih bilanc, ki so grajene na teritorialnem principu, zaradi katerega n.pr. Mercator- Rožnik nima vključenih rezultatov beograjskega TOZDA Veleblagovnica. Tudi rezultati, ki jih dosega DO v tujini niso zajeti. Tako navajamo podatke o naših DO samo zaradi zanimivosti.

Prvouvrščena Mercatorjeva DO je M-Rožnik, ki je z dohodkom 1,12 milijarde dinarjev na 121. mestu lestvice 300 delovnih organizacij, leto poprej – 1982. je bil na 111. mestu. Po celotnem prihodku je na 47. mestu, leto pred tem pa je bil še na 39. z dobrimi devetimi milijardi.

Sledi Mercator-Mednarodna trgovina, ki je z 1,10 milijarde din dohodka na 124. mestu, po številu zaposlenih na 261. mestu in po celotnem prihodku na 46. z 9,3 milijarde dinarji. Leto poprej je bila po celotnem prihodku še na 67. mestu.

Naslednji na lestvici je Mercator-Nanos na 149. mestu z 918. milijoni dohodka (kar zaradi teritorialnega principa zajemanja bilance ni realno). Po številu zaposlenih je na 116. mestu, po celotnem prihodku na 53. (8,65 milijarde din), še leto poprej pa je bila po CP na 45. mestu v Sloveniji.

Na 154. mestu je z 893 milijoni dinarjev dohodka Mercator-Izbira Panonija Ptuj, po številu zaposlenih na 146. mestu in po celotnem prihodku (8 milijard din) na 59., leto poprej pa na 50. mestu.

Štiri mesta naprej je Mercator-Velepreskrba z 879. milijoni dinarjev dohodka, po številu zaposlenih 143., po celotnem prihodku (10 milijard din) 37., leto poprej pa 34.

Med delovnimi organizacijami, ki nas posebej zanimajo, je iz sestava sozda KIT Kmetijsko živilski kombinat Gorenjska z milijardo dinarji dohodka na 134. mestu, po številu zaposlenih na 154. po celotnem prihodku pa na 51. mestu v letu 1983, še leto poprej pa je bil na 28. mestu z 8,8 milijarde dinarji CP.

Ljubljanske mlekarne iz sozda KIT so na 156. mestu z 886 milijoni dinarjev dohodka, po številu zaposlenih na 122. mestu, po celotnem prihodku pa na 38., leto poprej pa še na 33.

Od drugih slovenskih pretežno trgovskih oziroma sorodnih delovnih organizacij je Nama Ljubljana na 187. mestu, ABC Pomurka, DO Potrošnik na 213. mestu, Živila Kranj na 222. mestu, Emona, Blagovni center na 228. mestu in Merxov Potrošnik na 274. ter njegov Blagovni center Celje na 299. mestu po dohodku v letu 1983.

Kogar zanimajo primerjave, naj si ogleda DO oziroma dejavnosti, ki v nasprotju z našo kotirajo na lestvici po dohodku zelo visoko, po prihodku pa so na drugi tretjini ali na sredini lestvice.

J. N.

Usmerjanje delitve dohodka in OD

Franč Dolenc – M-Nanos, DSSS

V razpravi panožni sporazum

Samoupravni sporazum o skupnih izhodiščih in nekaterih osnovah za razporejanje dohodka, čistega dohodka ter za delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo v dejavnosti trgovine.

Kot je znano, se pri nas usmerja delitev dohodka in osebnih dohodkov poleg zakonske regulative tudi prek družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja. V bistvu gre za to, da se zagotovi družbeni vpliv na delitev dohodka in OD in dajo bistvene enotne osnove za to delitev. Poleg tega tak način urejanja teh vprašanj omogoča delovnim organizacijam, da dajo svoje pripombe in predloge.

V tem smislu je sedaj pripravljen tudi samoupravni sporazum za področje trgovine. Ta sporazum ureja naslednja področja:

Uvodoma opredeljuje namen in cilje tega sporazuma – ti pa so, kot že rečeno, predvsem poenotenje skupnih osnov za delitev dohodka in zlasti OD v trgovini. Sporazum opredeljuje, kaj je to čisti dohodek, ter smerice in kazalce za njegovo razporejanje. Sicer pa samoupravni sporazum vsebuje tri glavna poglavja, in sicer:

- skupne osnove za delitev osebnih dohodkov
- plačila za posebne delovne pogoje, nadomestila in druge prejemke iz sredstev za OD in iz materialnih stroškov
- ter sredstva za skupno porabo

Kar se tiče skupnih osnov za delitev OD, so zlasti važna enot-

na izhodišča za izdelavo razvida del in nalog (sistemizacija delovnih mest). Ob tem moramo poudariti, da naša sistemizacija že sedaj vsebuje vse predvidene elemente, ki jih določa ta sporazum.

Druga pomembna stvar pa je delitev OD na podlagi minulega dela. V lanskem letu je bil sprejet Zakon o razširjeni reprodukciji in minulem delu, ki zahteva drugačno ureditev tega vprašanja, ne zgolj kot dodatek na delovno dobo. Seveda pa je to izjemno težko vprašanje in tudi ta samoupravni sporazum ne prinaša v tem pogledu kakšnega bistvenega napredka. Poleg tega je v tem poglavju govora še o enotni metodologiji za ugotavljanje zahtevnosti dela (to se pravi o »analitični oceni delovnih mest«). Ta metodologija je tudi prikazana v prilogi sporazuma. Nadalje so nakazane tudi smernice za ugotavljanje količine, kakovosti in gospodarnosti dela (to se pravi o »analitični oceni delovnih mest«). Ta metodologija je tudi prikazana v prilogi sporazuma. Nadalje so nakazane tudi smernice za ugotavljanje količine, kakovosti in gospodarnosti dela (to se pravi za ugotavljanje delovnih rezultatov – tudi za to so prikazani posamezni primeri), vprašanje zahtevnosti dela vodilnih kadrov, delitev osebnih dohodkov

v zvezi z izumiteljsko dejavnostjo in o zajamčenih osebnih dohodkih v organizacijah, ki imajo izgubo.

V drugem poglavju, ki govori o nadomestilih osebnih dohodkov, so podani okviri za plačilo posebnih delovnih pogojev, ki izhajajo iz razporeditve delovnega časa (deljen delovni čas, nočno delo, ipd.), osebni dohodki pripravnikov, nagrade učenecem in študentom na delovni praksi, posebne nagrade, nadomestila za čas odsotnosti z dela, povračila v zvezi z delom (dnevnice, terenski dodatek, prihodni na delo, ipd.).

Zadnje, tretje poglavje vsebuje določbe glede sredstev skupne porabe (regres za prehrano, letni dopust, sredstva za stanovanja, izobraževanje, kulturo, nagrade ob delovnih jubilejih, odpravnina ob upokojitvi, solidarnostna pomoč).

Samoupravni sporazum je v naši DO že v razpravi. Na podlagi panožnega sporazuma bo treba pripraviti samoupravni sporazum za našo delovno organizacijo. Delo na tem področju je že steklo, strokovne službe so pripravile prvi delovni osnutek tega samoupravnega akta, zato je bila imenovana tudi komisija, ki jo vodi tov. Barille Darío, direktor TOZD INDUS Koper. Komisija, ki je že imela nekaj sestankov, mora do konca avgusta oz. septembra pripraviti predlog besedila samoupravnega sporazuma in analitično oceno nekaterih tipičnih delovnih mest v delovni organizaciji NANOS, nakar naj bi v oktobru potekala javna razprava. Temu naj bi sledil postopek sprejemanja novih pravilnikov o delitvi dohodka in osebnega dohodka po posameznih todih in sprejem nove analitične ocene delovnih mest. Vsa ta obsežna dejavnost naj bi bila končana predvidoma do konca leta 1984.

Mercator-Sadje zelenjava

Mirko Vaupotič

Ob pregledu dveletnega dela mladincev

Mladinci delovne organizacije Mercator-Sadje zelenjava Ljubljana so se zbrali na redni letni programsko volilni konferenci ter ocenili dosežanje dela, obravnavali predlog programa dela za naslednje mandatno obdobje in izvolili novo vodstvo.

Nekako pred dvema letoma in pol smo tudi na straneh našega glasila javno in glasno razmišljali, da je že čas, da se mladinska organizacija Mercator-Sadje zelenjave prebudi iz spanja. Pobuda mladih, predvsem pa OO ZK delovne organizacije, ni bila zaman. Izbrano je vodstvo, izdelan načrt, mladi so začeli delovati – kako pa je bilo, pa je v svojem poročilu na programsko volilni konferenci poročal predsednik Dušan Lončar. Opisal je začetne težave ob nastanku osnovne organizacije, organiziranih pa je bila vrsta različnih dejavnosti, kot so izlet v Kurnovec, strelska in kegljaška vadba, dvakrat so sodelovali na Pohodu po poteh partizanske Ljubljane, ravno tako so bili uspešni na športnih tekmovanjih ob dnevu mladosti v organizaciji ZSMS Ljubljana-Center, dekleta so že trikrat zaporedoma osvojila prvo mesto – osvojenih pa je še nekaj priznanj. Pripravljena in izvedena je bila problemska konferenca o problematiki mladih v delovni organizaciji, bilo je nekaj delovnih akcij, tako v DO kot v okviru krajevne skupnosti. Veliko je bilo narejenega tudi za sodelovanje z mladimi iz drugih delovnih kolektivov, predvsem z mladimi iz Grand Hotela Union, s katerimi so ob dnevu republike priredili kviz ter recital; športno in družabno srečanje z Mercator

Eto v Kamniku in Kamniški Bistrici, vabili pa so k sodelovanju tudi mlade iz krajevnih skupnosti.

V razpravi o delovanju je bilo izrečenih vrsto pohvalnih besed.

Na koncu koncev o uspešnosti dela govori tudi občinsko priznanje osnovni organizaciji za delo. Vendar je potrebno delo OO ZSMS krečiti še nadalje, saj so se vsi strinjali da je znatno lažje ustvariti kakovostno delo, kakor pa to obdržati in jo še izboljšati.

Program dela za naslednje obdobje predvideva vrsto dejavnosti, zanimivih za mlade, kot so športna tekmovanja, prireditve kulturno zabavne narave, pa tudi vrsto drugih morda manj priljubljenih, ki pa predstavljajo obveznosti mladih do dela in delovnega okolja.

Mladi morajo biti tvorni v okviru svojega dela, biti morajo zgled v vseh ozirih, vključevati se morajo v ustroj delegatskega sistema, v organe samoupravljanja, in s svojim delom prispevati k njegovemu razvoju.

Ob zaključku konference so mladinci izbrali novo vodstvo. Njegove naloge so vezane na sprejem programa. Za predsednika je izvoljen Andrej Dolžan, za sekretarja Ludvik Marenče za blagajnika pa ponovno Gordana Gojzdek.

Problemska konferenca gostincev

Vesna Bleiweis

Je aktualno tudi realno?

Mercatorjevi gostinci so v juniju organizirali problemsko konferenco, na kateri so načeli vprašanje uresničljivosti vloge in pomena gostinstva in turizma, kot sta zapisana v planskih dokumentih oziroma njihovih smernicah.

Poleg aktualnih zadev s področja opredeljevanja položaja gostinstva in turizma, kot je viden v planskih dokumentih, izdelanih na različnih nivojih, so gostinci obravnavali tudi »Aktualna vprašanja položaja in razvoja gostinstva in turizma v Ljubljani« in »Osnutek stališč in akcijskih usmeritev za aktivnosti komunistov na področju turizma in gostinstva.« Oba dokumenta je izdelal in predložil v obravnavo ljubljanski mestni komite Zveze komunistov.

Problemske konference so se poleg delavcev delovne organizacije Mercator-Hoteli gostinstvo udeležili tudi predstavniki družbenopolitičnih skupnosti in organizacij iz krajev, kjer imajo sedež njihove temeljne organizacije.

Namen konference je bil spregovoriti o usklajevanju planov o razvoju gostinstva in turizma na različnih ravneh – od delovne in sestavljene organizacije do družbenopolitičnih skupnosti. V zvezi s tem so gostinci ugotovili naslednje:

- brez usklajevanja razvojnih programov te dejavnosti med poslovno politiko, ki se načrtuje na ravni delovne in sestavljene organizacije, in cilji planov družbenopolitičnih skupnosti, v katerih so temeljne organizacije v sestavi Mercator-Hoteli gostinstvo nosilke razvoja, ne bo šlo več;

- brez upoštevanja stvarnega položaja gostinstva v današnjih

gospodarskih razmerah tudi ne, kajti delovno intenzivna dejavnost, kot sta gostinstvo in turizem, ob danih pogojih ne moreta zagotoviti načrtovanega razvoja in sprejeti vloge nosilca razvoja.

Ugotovitve so podprli s podatki ter v sklepnem poročilu navajali nekaj zanimivih stališč, ki se pojavljajo v različnih planskih dokumentih – od tistih, ki nastajajo na ravni družbenopolitične skupnosti, do sozgodovinskih. Za prve ugotavljajo, da so glede na pogoje gospodarjenja gostincev uresničljivi, za druge pa, da ne obravnavajo razvoja gostinstva oziroma sredstev za njegov razvoj enakopravno ostalim dejavnostim, ki se opravljajo v sozgodu. Predvsem slednjo ugotovitev so podprli z vrsto podatkov o združevanju sredstev za naložbe v sozgodu Mercator.

Ob teh ugotovitvah so ocenili tudi lastne slabosti in trdno sklenili, da jih bodo odpravili, kajti gospodarski položaj ne dovoljuje več omahovanja in slabega dela.

Kar zadeva »Aktualna vprašanja«, pa so menili, da gre sicer za lepo napisano gradivo, ki pa žal ne upošteva resničnega položaja gostinstva in turizma. Zato so za odgovor sestavili kratke ugotovitve, jih opremili s podatki, vse z namenom, da prispevajo k stvarnejši oceni. Povsem pa so se strinjali z »Osnutkom aktivnosti.«

M-Turist na pohodu

Vesna Bleiweis

Ambiciozno iskanje posebnosti

Turistična organizacija Mercator-Turist v Ljubljani deluje kot poslovna enota zunanje trgovinske delovne organizacije M-Mednarodna trgovina. O njenih načrtih smo se pogovarjali z vodjem Branetom Vidmajem.

Bleiweis:

Ali za turistično agencijo pri naša prednosti organizacijska povezanost z zunanjetrgovinsko organizacijo?

Vidmar:

O smotnosti organizacijske povezanosti ne bi govoril, ker ta ni toliko pomembna. Dejstvo je, da smo z vključitvijo v zunanje trgovinsko organizacijo hitreje in enostavneje pridobili zunanje trgovinsko registracijo, dobili status samostojnega agenta za prodajo letalskih vozovnic (članstvo v mednarodni korporaciji AIAT), s tem pa odprli praktično novo dejavnost, ki je povezana z inozemskim turističnim trgovom. Nekaj stičnih točk lahko najdemo tudi s samim delom poslovnega predmeta Mednarodne trgovine, saj njenim poslovnim partnerjem lahko ponudimo tudi nekatere posebne in zanimive turistične usluge. V tem oziru bi predvsem omenil možnosti lovnega turizma.

Bleiweis:

Vaše ambicije?

Vidmar:

Mercator Turist je v glavnem opravljal subagencijske posle in se ukvarjal predvsem z domačim turizmom. Prihodnost vidim v razvoju inozemskega turizma, vendar v posebni obliki oziroma ponudbi. Gre za razvoj dveh oziroma treh specialnih programov, ki jih druge turistične firme ne obdelujejo oziroma razvijajo. Tu mislim predvsem na so-

delovanje z različnimi nacionalnimi zvezami, ki prirejajo turistična potovanja v »avto karavanah«. Tu bomo nastopili kot organizatorji dopolnilnega programa na potovanju. Prav te dni bo pripeljala v Jugoslavijo avto karavana kluba ANWB. Dogovarjamo se tudi s klubom ADAC iz Frankfurta. Odpira se nam sodelovanje v izmenjavi z ZDA v t.i. Cultural omnibus programu. Ta program je v celoti namenjen organizaciji in dopolnilnemu oziroma spremljajočemu programu obiskov najbolj kakovostnih kulturnih prireditev v Jugoslaviji. Že prej sem omenil možnost povezave turistične ponudbe z vpeljeno poslovno dejavnostjo Mednarodne trgovine. Gre za lovni turizem, vsekar pa mislimo razviti tudi obojestransko inozemsko izmenjavo med verskimi organizacijami.

Bleiweis:

Omenili ste lovni turizem. Ali ste ob tem pomislili na možnost izkoriščanja kmečkega turizma, ki se, čeprav počasi, razvija tudi pri kmetih naših zadrug? Koliko ste zainteresirani za razvoj kmečkega turizma v Mercatorju?

Vidmar:

Osnovni problem našega lovnega turizma so v resnici cene odstrela. Potencialni lovci – Italijani in Avstrijci, imajo le 150 km dlje od nas, na Madžarskem, mnogo ugodnejše pogoje. Drug problem pa je nastanitev zelene

bratovščine. Kmečki turizem je prav gotovo idealna rešitev, vendar se z njim še nismo resno ukvarjali, čeprav želimo poudariti, da je interes za počitnice na kmetih velik. Alpetour iz Škofje Loke in M-Turist sta v načrtih gospodarske zbornice, ki zadevajo razvoj kmečkega turizma, določena kot nosilca razvoja, vendar več kot do opredelitve nismo prišli. Odprli ste temo, ki je poslovno zanimiva in ki se je moramo načrtno lotiti.

Bleiweis:

Koliko vam lahko pomaga članstvo v Mercatorju in koliko vi lahko zanj storite?

Vidmar:

M-Turist ima le dve prodajni mesti – eno v Ljubljani, drugo v Beogradu. Menim, da je razprostranjenost Mercatorja v ekonomsko propagandnem smislu še vse premalo izkoriščena. Za te namene bi morali boljše sodelovati z ekonomsko propagandno službo, ki bi morala privlačne oblike obveščanja stalnih Mercatorjevih potrošnikov o njegovih storitvah. Tudi predstavniki Intermercata v Münchnu bomo morali izkoristiti v te namene. Za Mercator bi lahko opravljali tudi vse storitve, ki so povezane z organizirano počitniško dejavnostjo v počitniških kapacitetah, ki so oziroma njegovih članic. Na podlagi pametnega dogovora bi lahko članicam, ki so zagotovili koriščenje njihovih počitniških zmogljivosti tudi izven visoke sezone. Verjetno pa je pogoj za uresničitev zamisli neka formalna povezava, bodisi v obliki počitniške skupnosti, ki bi zagotavljala večje možnosti za izmenjavo počitniških objektov oziroma nastanitve tako Mercatorjevih delavcev kot gostov, ki bi te objekte koristili v našem aranžmanu. Pravim – z dogovorom in dobro voljo, bi šlo.

V tem zapisu nismo pohvalili dosednjih prizadevanj M-Turista na področju domačega turizma. Tu se dobro blago samo hvali.

Vesti iz računalniškega centra

V bodoči stalni rubriki »vesti iz računalniškega centra« vas bomo seznanjali z delom računalniškega centra v sozgodu Mercator in z drugimi dogajanjmi s področja računalništva.

Osnovne obdelave podatkov

V letošnjem letu smo pričeli z računalniškimi obdelavami za M-Konditor in M-Eto Kamnik, in sicer s fakturiranjem in evidenco prodaje proizvodov. Obe DO sta z dosedanjim obdelavo zadovoljni, posebej še s količinsko evidenco prodaje po posameznih kupcih. Zaradi pogostih okvar računalnika NCR v Postojni smo prenesli v Ljubljano še obdelavo neživilskega skladišča za TOZD Grosist Postojna, ki se zdaj v celoti obdeluje v Ljubljani.

Z obračunom osebnih dohodkov smo pričeli za celotno M-Tehno in za M-Konditor, pripravljamo pa še obračun osebnih dohodkov za M-Eto in TOZD Jelko Hrastnik.

Tudi na evidenci in obračunu osnovnih sredstev imamo že več novih uporabnikov. Na računalnik smo prenesli osnovna sredstva za celotni M-Rudar iz Idrije in za TOZD Jelko Hrastnik, pripravljamo pa še vnos osnovnih sredstev za celotni M-Nanos, TOZD Grosist iz Ljubljane, TOZD Gradišče in TOZD Dolomiti.

Število vlagateljev hranilnih vlog se je močno povečalo, saj imamo že 10.000 knjižic, od tega skoraj 2.000 v M-Interni banki.

Na računalniku imamo tudi evidenco zaposlenih v

sozgodu Mercator, ki je nastala ob uvedbi prejemnikov Mercatorjevega časopisa na dom.

Poleg programov za osnovne obdelave, katerih število je okoli 1500, imamo izdelane programe še za:

evidenco drobnega inventarja

programe za obračun me-

ničnih obresti,

program za izpis tabel po-

trošniških kreditov,

program za izpise tekstov

samoupravnih sporazumov,

v končni fazi obdelave pa

je program za finančno po-

slovanje.

Vse te programe lahko ko-

ristijo vsi naši ozdi. Za potre-

be komercialnih služb smo

izdelali program za izpis ne-

prodanih artiklov v določene-

tem časovnem obdobju, ter

koeficient obračanja zalog

posameznih artiklov, po želji

pa programiramo tudi druge

izpise.

Obseg obdelav se je močno povečal, tako da zdaj obdelujemo podatke že za 43 Mercatorjevih ozdov. Zaradi tega pripravljamo predlog Delavskemu svetu, ki bi razširil računalniško opremo, saj so potrebe in želje po računalniških obdelavah še zelo velike.

Rudi Corn

To je naše morje

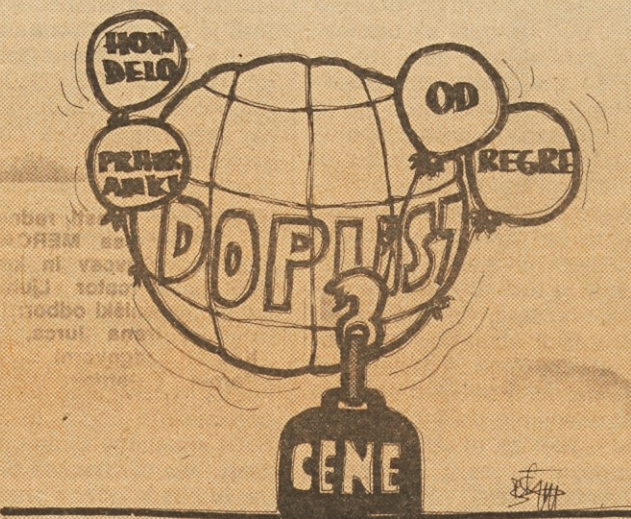
»Tovariši«, je grmelo z govorniškega odra, »morje je bilo le sanja delavskega razreda. Počitnice in morje sta bila privilegij izkoriščevalcev. Toda, sanje bomo uresničili mi. Zapri bomo fabrike in vsi bomo šli na morje, zastonj, to je naše morje.«

In še je govornik slikal svetlo prihodnost na morju tako lepo in toplo, da so že več ur zbranemu delavskemu razredu začele plahneti otečene noge, kajti začutil je nežno pljuskanje valčkov, v daljavi je zagledal tri palme na otoku srač in čolniček v večerni zarji in mile strune mandoline so se glasile. Zbranemu delavskemu razredu je bilo toplo pri srcu in nekateri njegovi prekaljeni voditelji so imeli solze v očeh, ko je zbrana množica tulila »Tako je! Jadran je naš.«

Pripadniku delavskega razreda, Janezu je bilo še vedno toplo pri srcu. V daljavi je gledal otoček, vetrca mu je pihljal čez oznojena ramena, valčki mlačne slanice so mu zalivali trudne noge, barčica se mu je vedno bolj pozibavala in od daleč je slišal Avsenike »Slovenija, od kod lepote tvoje...«

»Mica«, je Janez nežno poklical svojo tovarišico, »odnesi lavor in prinesi še eno pivo!« Spomin pa mu je odtaval nazaj, v čas, ko so mu obljubljali Jadran. In pri srcu mu je postalo še topleje, tako toplo, da vročice, ki ga je zalivala, ni mogel več krotiti in je z vso silo treščil s pestjo po razmajani mizi pod brajdo.

Vesna Bleiweis

Priporočamo

Gospodarska založba tozda Gospodarski vestnik v ČGP DELO priporoča vrsto priročnikov, ki koristijo strokovni in samoupravnih praksi. To pot priporočamo:

skupina avtorjev Predpisi o blagovnem prometu 1979	200 din
prof. France Novak Poslovni in uradovni jezik, 1980L40 din	
dr. Ivan Turk Izkazovanje in presojanje rezultatov poslovanja, 1980	410 din
dr. Janko Kralj, dr. Leon Repovž Finančno upravljanje OZD, 1980	430 din
dr. Sante Možina Delo poslovnega delavca, 1981	480 din
Dr. Janez Nemec Gospodarska prodajna pogodba doma in v zunanji trgovini, 1981	520 din
Roman Gartner Slovar okrajšav slovenske stenografije, (sistem R. Rakuše), 1982	180
Janez Kovačič, Bogdan Habjan Amortizacija in revalorizacija osnovnih sredstev predpisi s komentarjem, 1982	640 din
dr. Anton Trstenjak Temelji ekonomske psihologije, 1983	890 din
Janez Zeni Razvid del in nalog ter delitev sredstev za osebne dohodke, 1983	960

Nanosove vesti

Podelitev srebrnih znakov zveze sindikatov Slovenije in razglasitev rezultatov in podelitev priznanj udeležencem občinskih delavskih športnih iger

Paternost Sergej

Sindikalna odličja delavcem M-Nanosa

Na podlagi sklepa predsedstva Občinskega sveta zveze sindikatov Slovenije Postojna z dne 14. 6. 1984 so prejeli v letu 1984 srebrni znak ZSS Konferenca OO ZS Perutninarski kombinat Pivka in 8 posameznikov. Ti znaki se podeljujejo najzaslužnejšim sindikalnim organizacijam oziroma konferencam in posameznim sindikalnim aktivistom na predlog osnovnih organizacij zveze sindikatov.

Med temi posamezniki je letos srebrni znak ZSS prejel tudi naš sodelavec PETER ŠKERJANC, referent komercialne v TOZD Tovarna mesnih izdelkov Postojna, in mu za prejeto priznanje prisrčno čestitamo.

Istočasno s slovesno podelitvijo znakov ZSS so bili razglašeni rezultati tekmovanj v vseh panogah in podeljene medalje in pokali najboljšim športnikom.

Delavci MERCATOR-NANOSA so sodelovali v nekaterih panogah, vendar pa so vidnejše uspehe dosegli le v kegljanju, streljanju in smučanju.

Tako je ženska ekipa v kegljanju MERCATOR-NANOSA dosegla prvo mesto, med posamezniki pa je MAJDA MLAKAR iz sektorja AOP Delovne skupnosti skupne službe zasedla drugo mesto in prejela srebrno medaljo.

V streljanju – moški je MATJAŽ ŠULIGOJ nastreljal prvo mesto.

V panogi smučanje, to je veleslalom kategorija D-veterani, je prvo mesto zasedel DUŠAN ARKO, tretje mesto pa SERGEJ PATERMOST, oba iz DSSS.

Na kraju moramo pohvaliti organizacijo delavskih športnih iger, ne moremo pa biti zadovoljni z udeležbo delavcev MERCATOR-NANOSA na teh igrah. Glede na število zaposlenih na področju občine Postojna bi moralo število sodelujočih biti večje, kar bi se poznalo tudi pri doseglih.

Ne glede na težjo gospodarsko situacijo menimo, da bi morala organizacija sindikata in nenazadnje tudi odgovorni strokovni delavci v TOZD in DSSS posvetiti več pozornosti tem problemom. Prepričani smo, da bi z boljšo organizacijo treningov med letom in z ustrezno propagandno dejavnostjo pridobili več tekmovalcev, ki bi se vključili v razne tekmovalne panoge.

Vsekakor bi morali za vzgled vzeti naše žene kegljalke, delavke AOP, ki so z vztrajnim treningom med letom pridobile toliko izkušenj, da so se odlično plasirale tako na letni mercatoriadi v Postojni kot tudi na delavskih športnih igrah.

Predstavljamo

Paternost Sergej

Prva zasebna trgovina v občini

Obiskali smo prvo zasebno trgovino v naši občini, ki jo je po določilih obrtnega zakona ustanovila Marija Kobe iz Postojne v vasi Veliko Ubelsko. Iz razgovora s trgovko Marijo Kobe smo izvedeli vrsto zanimivosti.

V kmečki hiši, ki se nahaja nekako sredi vasi, je bila že vrsto let trgovina. Hiša sama je last tozda Izbire Postojna, ki je v tej stavbi že opravljala trgovsko dejavnost.

Zaradi stalne izgube, ki jo je poslovalnica prikazovala, in pa kadrovskih težav je tozda poslovalnico z vsem inventarjem dal v najem Mariji Kobe.

Ob obisku je bilo v trgovini precej kupcev, tako da prodajalka ni imela časa za razgovor, zato pa smo povprašali nekatere kupce, kako so zadovoljni z zasebno trgovino. Odgovori kupcev so bili vsi pozitivni. V trgovini so bile v glavnem gospodinje, ki so bile vse enotnega mnenja, da je sedaj preskrba v redu. Po njihovem mnenju dobijo vse, kar potrebujejo, saj jim ni treba za vsako malenkost v Postojno. Trgovka je zelo prijazna s kupci in prisluhne vsem njihovim željam in jih ne izpusti iz rok, dokler nekaj ne kupijo.

Po njihovem mnenju bi morali biti taki tudi drugi trgovci, saj pride kupec v trgovino, da nekaj kupi in da je prijazno postrežen.

Bolj konkretna je bila neka gospodinja, ki je povedala, da je ob obisku blagovnice v Postojni ni nobena trgovka vprašala, kaj želi, in da so bili z njo neprijazni. Čudno se ji zdi, da za tako delo prejemajo plačo.

Na kraju smo izmenjali nekaj besed še z Marijo Kobe, ki je za nekaj trenutkov prenehala s postrežbo kupcev. Povedala nam je, da je za zdaj zadovoljna s tem delom, da skuša zadovoljiti po možnosti vse želje kupcev, da pa je tako delo zelo naporno za eno osebo, saj mora istočasno nabavljati, skladiščiti in prodajati blago.

Glede prijaznosti naših trgovcev pa moramo ugotoviti, da je tudi to ena izmed ovir, na katero naletimo pri nakupih blaga. Vsekakor bi morali odgovorni pri vzgoji kadrov za trgovino posvetiti več časa vprašanju odnosov do potrošnikov oziroma do človeka, skratka več pozornosti posvetiti srčni kulturi trgovca.

Sedanji časi gospodarske stabilizacije zahtevajo za premagovanje vseh težav tako na strani kupcev kot prodajalcev tudi veliko več človečnosti in prijaznosti, saj prava beseda na pravem mestu in v pravem času pravo mesto najde.

Nanosove vesti

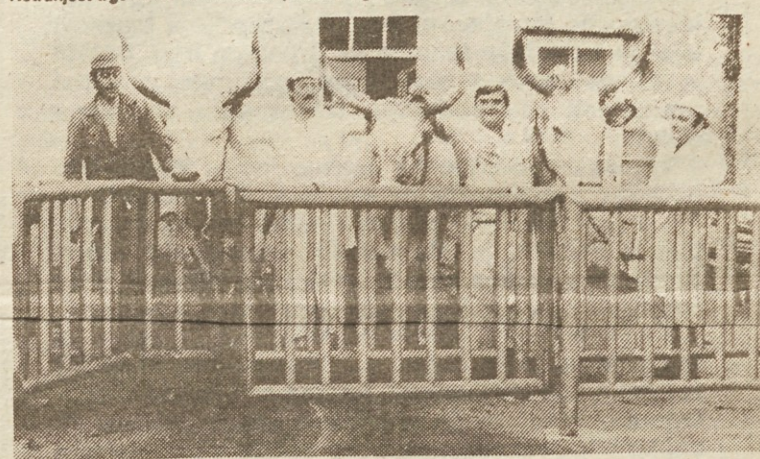
Nanosove vesti, redna priloga časopisa MERCATOR, glasila delavcev in kmetov sozda Mercator Ljubljana. Ureja uredniški odbor: Franc Dolenc, Irena Jurca, Franc Koščak (odgovorni urednik), Sergej Paternost (tehnični urednik), Joško Veselič in Edita Žiberna. Sedež uredništva Nanosovih vesti: M-Nanos, Postojna, Tržaška c. 59, telefon (067) 21-441

Stavba v Velikem Ubelskem pri Hruševju kjer posluje prva zasebna trgovina na območju občine Postojna.

Notranjost trgovine v Velikem Ubelskem s trgovko Marijo Kobe, ki streže kupcem iz vasi.

Iz klavnice TMI Postojna so nas v mesecu avgustu obvestili, da so prejeli zanimivo in redko pošiljko živine. Oglasili smo se v klavnici in bili zelo presenečeni nad tem, kar smo videli. Šlo je namreč za tri »istrske vole«, ki jih je zadruga iz Buzeta izdobračila TMI Postojna. Voli so za naše razmere izredna redkost, saj je vsak od njih tehtal le nekaj manj od 1000 kg, poleg tega pa imajo ogromno rogove. V razgovoru z mesarji smo zvedeli, da take živine niso imeli v klavnici že vrsto let in da jo je tudi v Istri redko videti. Za spomin smo jih slikali skupaj.

Pravnik svetuje

Kako je s predpisi urejeno plačevanje prispevka solidarnosti za odpravljanje posledic elementarnih nesreč?

Zakonita določila, ki urejajo to materijo vsebuje Republiški zakon o oblikovanju sredstev solidarnosti za odpravljanje posledic elementarnih nesreč in je objavljen v Ur. l. SRS št. 3/75, 8/78, 33/80 in 16/84, in pa pravilnik o obračunavanju in plačevanju sredstev solidarnosti, ki ga je izdal Republiški sekretar za finance in je objavljen v Ur. l. SRS št. 8/75. Ta podrobneje predpisuje postopek obračunavanja in vplačevanja sredstev solidarnosti.

Navedeni zakon predpisuje, da plačujejo prispevek solidarnosti delavci iz svojega osebnega dohodka v višini povprečnega enodnevnega neto OD, doseženega v mesecu juliju tekočega leta. Možno pa je tudi, da se v organizacijah združenega dela, ki ustvarjajo dohodek po načelih gospodarskega poslovanja, organizira na prosto soboto dodatno delo. Dohodek iz tako organiziranega dodatnega dela pa se v celoti odvede kot prispevek solidarnosti.

Pod neto osebni dohodek se šteje akontacija OD doseženega v mesecu juliju, zmanjšana za prispevke in davke, ki se plačujejo iz OD, ter vsa nadomestila OD prejeta za mesec julij. Prispevek solidarnosti se obračunava za 7 delovnih ur.

V slučaju, da delavec neopravičeno izostane z dela oz. odkloni delo na solidarnostno soboto, ki je samoupravno dogovorjeno, stori kršitev delovne obveznosti po samoupravnem splošnem aktu, za katero se mu lahko izreče ustrezen disciplinski ukrep.

V kolikor pa je delavec opravičeno odsoten zaradi bolezni ali v drugem primeru pa je dolžan plačati prispevek solidarnosti, to je enodnevni zaslužek, v mesecu juliju.

Koriščenje dopusta na solidarnostni dan ne bi smelo priti v poštev, ker ni v skladu z interesom delavcev OZD, ki so se odločili za tako delo, zaradi česar praksa takega koriščenja dopusta ne bi smela dopuščati.

Paternost Sergej

Peter Škerjanc (v sredini), dobitnik srebrnega znaka ZSS, je član Lovskega okteta Postojna, ki je sodeloval na družabnem srečanju ob razglasitvi rezultatov sindikalnih športnih iger za leto 1983/84 in podelitvi srebrnih znakov ZSS.

Zmagovita ekipa Mercator-Nanosa v kegljanju ženske s pokalom, ki so ga prejeli za osvojen prvo mesto. Z leve proti desni: Lilijana Petrovič, Lilijana Drekonja, Majda Mlakar in Zdenka Jelen. Na sliki je tudi zmagovalac v veleslalomu kategorija D športni veteran Dušan Arko. Vse foto: Sergej Paternost

Mercator v SV Sloveniji

Samopostrežba v Turnišču je bila zgrajena v letu 1971. Danes že postaja pretesna ter kliče po razširitvi prodajnih prostorov

Zgradba starega skladišča prehrane na Slovenskem trgu 1 na Ptuj. Danes je v enem od teh prostorov steklarska delavnica tozda Maloprodaja. Fotoarhiv MIP

30 let Mercator-Izbire Panonije Ptuj

V letu 1954, ali bolj natančno 29. junija, sta bili z odločbo Mestnega ljudskega odbora Ptuj ustanovljeni dve trgovski podjetji v takratni mestni občini Ptuj.

Trgovsko podjetje na veliko Panonija Ptuj je nastalo iz nekdanjega podjetja Preskrba Ptuj. Osnovna dejavnost je bila prodaja na veliko iz starih skladišč prehrane na Slovenskem trgu, Železnice na Hrvaškem trgu, Galanterije v Murkovi ulici in skladišča tekstila na Srbskem trgu. Delalo je 41 delavcev s skromnimi osnovnimi sredstvi predvsem na področju takratnega ptujskega okraja.

Trgovsko podjetje na drobno Izbira Ptuj je bilo podjetje z maloprodajno mrežo štirih prodajaln na Ptuj prehranske stroke z nekaj nad 20 delavci. Ostala trgovina je bila močno razdrobljena, vsaka prodajalna samostojna trgovska organizacija, brez možnosti razvoja, brez večjih poslovnih rezultatov.

To so skromni začetki organizirane trgovine na Ptuj. Malo je še ostalo v MIP delavcev, ki so bili zaposleni ob ustanovitvi. Večina njih je sedaj upokojenih, nekaj pa jih je odšlo v druge dejavnosti, saj so bila zelo redka leta, ko nam je v trgovini bilo bolje kot v drugih gospodarskih dejavnostih.

V razdrobljeni trgovini ni bilo prihodnosti in možnosti razvoja. Ob tej ugotovitvi so se v letih 1957 do 1958 samostojne trgovine pričele združevati in organizirati okrog Panonije in Izbire. Prav tako so kmetijske zadruge opuščale osnovno preskrbo prebivalstva in predajale trgovsko mrežo trgovskim podjetjem. Izbira je prevzela nekaj prodajaln prehranske in tekstilne stroke na Ptuj in nekaj prodajaln kmetijskih zadrug, svojo dejavnost pa je razširila še na prodajo na veliko.

Nekaj več prodajaln je prevzela Panonija, ki je poleg tekstilnih in prehranskih prevzela še železnice in druge tehnične prodajalne. Prvih šest let rasti, razvoja in nove organiziranosti je tako potekalo v zna-

nju združevanja trgovine, njene organiziranosti in ustvarjanja pogojev za nadaljnji, predvsem pa hitrejši razvoj. Pogoji dela niso bili lahko. V večini prodajaln je bila oprema zastarela. Z leti je bilo vse urejeno, obenem pa so se načrtovali novi sodobni objekti na Ptuj in večjih središčih v občini.

Posebne kronike razvoja nismo vodili. Nismo našli časa za drobne zapise razvoja, zato se ob spominih nazaj bolj oziramo na posamezne objekte, se zanašamo na spomin, s tem pa mnoge podrobnosti zanemarimo ali zamenjamo vrstni red.

Trgovsko podjetje Izbira je med drugim zgradilo nove samopostrežne prodajalne ob vpadnicah na Ptuj, Konzum ob Ormoški cesti, Živila ob Potrče-

vi cesti, Oskrbo na Turnišču, Panoramo ob cesti Olge Meglič, Potrošnik ob Zagrebški cesti, kjer je še Novi dom – prodajalna pohištva in opreme, ter Gradles – prodajno skladišče gradbenega materiala, in samopostrežno prodajalno v Juršincih.

Trgovsko podjetje Panonija je zgradilo samopostrežno prodajalno v Kidričevem, ob Ciril Metodovem drevoredu in prenovilo prostore za Oblačila, Kemikalije, Kekec in druge.

Obe delovni organizaciji sta se dokaj hitro razvijali kljub skromnim sredstvom, vendar z dobrim delom kolektiva in mnogim odrekanjem.

Leta 1970 so se delavci Panonije odločili za združitev v Mercator

V razvoju trgovine na Ptuj je bilo to leto izredno pomembno. Pomeni novo kakovost v organizaciji trgovine pri nas, obenem pa prvo večjo združitev delovne organizacije iz ptujske občine z delovno organizacijo s sedežem v Ljubljani. Zelene P-znake so hitro zamenjali rdeči M. Samo zunanje označevanje pa ni še pomenilo pripadnosti novi delovni organizaciji Mercator. Potrebne je bilo mnogo dela, da se uresniči programi dela, zaradi katerih se je takratna Panonija združila z Mercatorjem. Na kratko povedano – želeli smo zgraditi skladišče, nato pa še blagovnico, dva temelja takratne poslovne enote

Panonije na Ptuj. Z velikimi napor posameznikov, ob še večjem odrekanju delavcev, sta bila zgrajena oba objekta, vendar v zamenjanem vrstnem redu. Najprej blagovnica s 3800 m² v letu 1972 in leta 1973 skladišče s 5470 m². Prodajni prostor maloprodaje se je podvojil. Mnogi kupci so takrat omejili nakupe v Mariboru in se preusmerili v blagovnico, ki je takrat in še danes predstavljala sodobno nakupovalno središče. Iz 114 skladiščnih prostorov, kleti, podstrešij in drugih neprimerenih prostorov smo v letu 1973 preselili v novozgrajena skladišča prehrano, železnino, pohištvo in embalažo, gradbeno »barako« pa spremenili v pisarno, potrebne veleprodajni dejavnosti.

Skladišče vsa leta delovanja ni bilo v celoti opremljeno, res pa je, da so deset let bili pogoji dela mnogo boljši kot pred tem.

V tem času tudi pri izbiri niso mirovali. V skladu z možnostmi se je utrjevala maloprodajna mreža, vse bolj pa se je delovna organizacija razvijala na področju veleprodaje, predvsem v tehnični stroki. Zgrajenih je bilo preko 10 tisoč m² skladiščnih prostorov, primernih za razvoj tehnične stroke v Slovenji vasi.

Obe delovni organizaciji sta pričeli s proizvodnjo delovnih zaščitnih sredstev – Izbira je v obratu Moda širila modno konfekcijo, hkrati pa povečevala proizvodnjo tekstilne zaščitne konfekcije. Panonija je ustanovila obrat Zaščita, v katerem je

razvijala proizvodnjo zaščitnih sredstev iz usnja – največ rokavic.

Programi razvoja obeh organizacij so tekli vzporedno, dejavnosti so se med sabo dobro dopolnjevale na vseh področjih:

– maloprodaja se je lažje specializirala, oskrbovala in dopolnjevala,

– veleprodaja je nudila celovitejšo ponudbo, racionalnejše uporabljala prevozna sredstva in specializirala skladišča,

– proizvodnja zaščitnih sredstev se je enotno organizirala, ponudbo na tržišču pa zaokrožila,

– racionalnejše in kvalitetnejše so bile organizirane strokovne službe, ker je bila vsa ta dejavnost enotno organizirana v skupni delovni organizaciji.

Delavci obeh se v letu 1978 odločijo za skupno pot

Obe delovni organizaciji sta se na trgu močno dopolnjevali, v nekaterih strokah pa so se dejavnosti podvajale na trgu. Ni bilo potrebno mnogo računanja, da so ugotovili, da skupna pot lahko omogoči še hitrejši nadaljnji razvoj trgovine na ptujskem območju. Če je računica nedvoumna in jasna, pa je potrebno precej prepričevanja in dogovarjanja med delavci. Taka pot je bila dogovorjena v drugi polovici leta 1978, ko je bila pripravljena analiza o prednostih nove organiziranosti. Preko 24 let dela ustvari pri delavcih osebne ali čustvene vezi na delovno organizacijo. Pri drugih so zadržali nezaupanje do nove organiziranosti in programa dela ali novih sodelavcev, vendar je bilo mnogo več tistih, ki so zaupali v novo večjo delovno organizacijo, v kateri lahko vsak delavec najde zanesljivejšo socialno varnost in ugodnejši gmotni položaj.

Mercator – Izbira – Panonija Ptuj – MIP

se hitro uveljavi na tržišču z novim imenom. V poslovnem življenju nova delovna organizacija nima posebnih težav. Kar sta obe delovni organizaciji ustvarjali več kot dve desetletji, je potrebno nadaljevati. Prepričani smo, da nam kljub težavam dobro uspeva. Za severovzhodno Slovenijo, predvsem za delavce Mipa, so bile pomembne združitve trgovskih podjetij tega območja z Mercatorjem, to so:

Zarja Ormož, Univerzal Len-

Nekaj poslovnih enot tozda Maloprodaja potrebuje novo fasadno preobliko. To so prodajalne predvsem na podeželju

Market v Kidričevem je ena izmed večjih poslovnih enot v okolici Ptuja, ki pa dosega zelo lepe poslovne uspehe

Proizvodna hala tozda Zaščita Kidričevo, v kateri sta obrat modne in zaščitne tekstilne konfekcije ter obrat usnjenih zaščitnih sredstev

Dve leti po združitvi z Mercatorjem, v letu 1972, je zrasla v središču Ptuja ena največjih poslovnih enot tozda Maloprodajna BLAGOVNICA

dava, Sloga, Radgona, Potrošnik Lenart in Jelša Šmarje. Vse delovne organizacije še niso v celoti usmerile nabav in oskrbe preko Mipovega tozda Veleprodaja, so pa posveti in dogovori o ureditvi tega vprašanja.

Nova delovna organizacija Mercator – Izbira – Panonija se je hitro utrdila in prehodila začetne težave. Učinki skupnega dela so znani.

Delovno organizacijo sestavljajo tri temeljne organizacije združenega dela:

TOZD Maloprodaja
TOZD Veleprodaja

TOZD Zaščita ter Delovna skupnost skupnih služb.

V nekaj naslednjih številkah in podatkih želimo primerjati stanje Mipa v letu 1979, prvem letu skupnega poslovanja, z zmogljivostmi po 6 letih.

Rezultati dela kažejo, da je bila dogovorjena pravilna pot in da so uspehi vidni tako v Mercatorju kot v ptujski občini. Zgrajenega je bilo mnogo, vendar nič podarjenega; za vse so morala biti ustvarjena sredstva z lastnim delom in odrekanjem.

Pomembnejši objekti, zgrajeni v teh letih

Samopostrežna prodajalna v Cirkulanah in Rimska peč na Ptuj. Modernizirane in razširjene so bile prodajalne:

Živila Ptuj, Kekec Budina, Jelen-Riba Ptuj, Potrošnik Ptuj, preureditev Blagovnice, Nama in Koloniale Ptuj, ureditev samopostrežne prodajalne Podlehnik, nova prodajalna v Zamušanih in druge.

Število zaposlenih se ni bistveno spremenilo, v letu je bilo 710 zaposlenih, leta 1983 pa 740.

V letu 1979 je bilo 42 vozil in 4 prikolice, v letu 1983 pa skupaj 54 vozil, 4 prikolice in 2 hladilnika. Skupna nosilnost vozil se je povečala od 160 ton na 260 ton, število viličarjev od 24 na 30.

Dograjena so bila skladišča v Slovenji vasi, razširjeno odprto skladišče ob Rogozniški cesti na Ptuj, urejene hladilne komore s prostornino 152 m³ in sprotno vzdrževana ostala osnovna sredstva.

Število strojev se je povečalo za 86, za proizvodnjo v Kidričevem, povsem na novo pa je bil opremljen obrt tekstilne konfekcije na Ptuj, kjer je bila nabavljena nova oprema in dograjeni proizvodni prostori. V letih delovanja MIP so bili v tozdu Zaščita zgrajeni novi poslovni prostori v Kidričevem z 2160 m² površine, nabavljena nova strojna oprema, urejen proizvodni obrt na Ptuj, število zaposlenih pa se je povečalo od 135 v letu 1979 na 278 delavcev v letu 1983.

MIP – DSSS

V skladu z razvojem delovne organizacije oziroma temeljnih organizacij se je usposabljala delovna skupnost skupnih služb.

Število zaposlenih se je zmanjšalo od 146 v letu 1979 na 133 v letu 1984, nekaj zaradi organizacijskih sprememb, nekaj pa zaradi drugačne obdelave podatkov in racionalizacije dela.

Pomembnejša vlaganja so v računalnik, saj si poslovanja brez računalniške obdelave podatkov ne moremo zamisliti.

O poslovnih rezultatih in vlaganjih v osnovna sredstva pišemo in govorimo vsakodnevno. Med sabo primerjamo rezultate, ugotavljamo, po katerih kazal-

cih smo bolje ali slabše poslovali, primerjamo še povprečne osebne dohodke in njihovo rast v primerjavi z drugimi ozidi v

MIP, TOZD Maloprodaja

	1979	1983	povečanje
prodajni prostori	7850 m ²	10300 m ²	2450 m ²
sklad. prostori	7870 m ²	9600 m ²	1730 m ²
odprti sklad. prostori		4800 m ²	4800 m ²

MIP, TOZD Veleprodaja

	1979	1983	povečano
pokrita skladišča	14300 m ²	17300 m ²	3000 m ²
odprta skladišča	3500 m ²	10000 m ²	6500 m ²

v izgradnji je prizidek skladišča, 1560 m², ki bo dokončan v tem letu.

MIP, TOZD Zaščita

	1979	1983	povečanje
proizvodni prostori	580 m ²	1460 m ²	880 m ²
skladiščni prostori	650 m ²	1500 m ²	850 m ²

Domiselnost naših aranjev je vredna pohvale. Zgled je fasada poslovne enote gradbenega materiala VOGRAĐ na Ormoški cesti na Ptuj

Zgradba, v kateri so pretekli mesec preuredili prodajne prostore ter prešli s klasičnega na samopostrežni način prodaje. S tem so krajan PODLEHNIKA v Halozah bolje preskrbeli in postreženi

sozdu ali občini, potem se primerjanje konča.

V Mipu namenimo posebno pozornost zadovoljevanju skupnih potreb delavcev v delovni organizaciji.

Družbenega standarda nismo nikoli zanemarjali

V letu 1979 smo imeli 76 ležišč v počitniških objektih, v letu 1984 pa imamo že 135 ležišč, tako da skoraj v celoti pokriva potrebe. Vsako leto izločimo nekaj sredstev od regresa za dopust in uredimo nekaj novih ležišč. Sedanji počitniški prostori so v Portorožu, Umagu, Poreču, Medulinu, Nerezinah, Pakoštanah, Miholjaščici na Cresu in pri Treh kraljih na Pohorju. Vlaganja v te namene se obrestujejo zaradi zadovoljstva delavcev, ki jim je omogočeno letovanje in s tem priprava na nove delovne napore. Ne vlagamo samo v počitniške zmogljivosti, temveč so še vlaganja za druge potrebe delavcev.

Stanovanjski fond se je povečal za 16 stanovanj, 7 stanovanj smo sofinancirali z drugimi ozidi, polovico razpoložljivih sredstev pa vsako leto namenimo za posojila za zasebno stanovanjsko gradnjo in za kreditiranje nakupa zasebnih stanovanj.

Preveč obširno bi bilo, če bi hoteli zabeležiti vsa vlaganja, ki smo jih opravili v delovni organizaciji za skupne potrebe delavcev. Morda je videz, da se preveč hvalimo. Naš namen je, da vzpodbudimo še druge, da nam sledijo; da za te potrebe namenijo več sredstev, saj ni dovolj le dobro organizirano delovno mesto, delavci si mora-

mo organizirati in ustvariti pogoje za zadovoljevanje skupnih potreb.

Tri desetletja delovanja so kratka doba, za delavce, ki ta čas preživljajo v enem kolektivu, pa dokaj dolga doba, skoraj polovica življenja, vsaj najbolj tvornega. Mnogi ostajajo v delovni organizaciji ves čas, ko gre dobro, ko so z ukrepi družbe omogočeni pogoji gospodarjenja in več ostane za razširitev materialne osnove dela kot sedaj. Ostajajo tudi takrat, ko je potrebno zategniti pas zaradi splošnih gospodarskih razmer ko nastopijo za trgovce sušna leta. Nekateri pa nas zapuščajo, si poiščejo lažji kruh ali pa vsaj večji kos kruha. Vendar glavni na vztraja, dela in ustvarja tako, da so rezultati dela vidni tudi v sušnih obdobjih.

V treh desetletjih pa je narejen viden napredek, uspeh stotine delavcev, ki so po svojih močeh, sposobnostih in znanju prispevali delček k tistemu, kar danes imamo. Imamo pa veliko. V prvi vrsti precejšnjo vrednost v osnovnih sredstvih, zaupanje vase in lastno delovno organizacijo, dobre družbenopolitične organizacije, dobre odnose v sozdu, z dobavitelji in kupci. Vse to je bogat kapital za nadaljnji razvoj temeljnih organizacij, delovne in sestavljene.

Za prihodnje nimamo pretiranih želja. Prepričani smo, da jih bomo kljub težavam, ki so sedaj v našem gospodarstvu in družbi, posebej še v trgovini, uresničili.

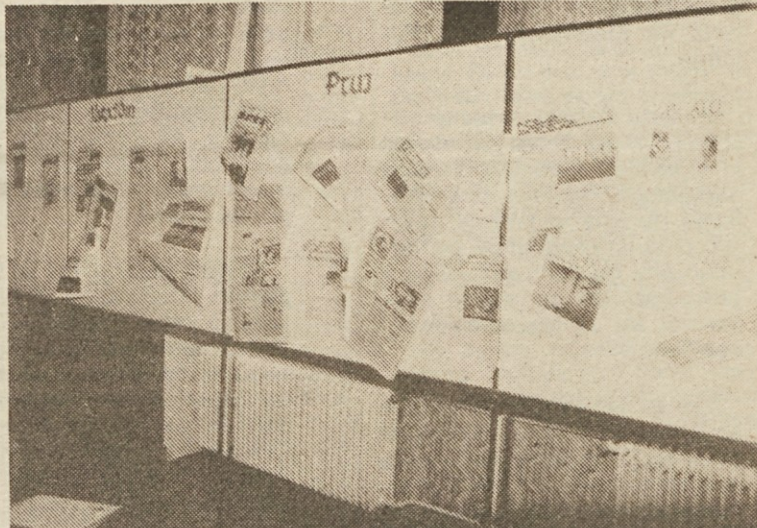
V tozdu Maloprodaja želimo

Nadaljevanje na 8. strani

Na razstavi glasil tudi MIP in M-Jelša

Zadnje dni meseca junija 1984 je bil na Ptuj posvet na temo obveščanje v združenem delu z razstavo glasil delavcev organizacij združenega dela 11 bratskih občin, ki ga je organi-

ziral Občinski svet zveze sindikatov Slovenije Ptuj in odbor za informiranje in dokumentacijo bratskih občin socialistične republike Slovenije in Hrvaške. Kristina Antolič

Z razstave glasil – »Mercator« se predstavlja tudi med »Ptujčani«. Foto: Kristina Antolič

Mercator
v SV Sloveniji

Mercator v SV Sloveniji

Predstavljamo

Po 30 letih

V delovni organizaciji M-lzбира Panonija Ptuj je od leta 1954, ko se je formirala ptujska trgovina, zaposlenih še 16 delavcev, toda le nekaj teh smo v poletnih mesecih našli na delovnem mestu ter se z njimi pogovorili o njihovem delu in življenju v teh 30 letih.

FRANC KLANEČEK

razmnožuje in kompletira gradiva v delovni skupnosti. Ima že več kot 33 let delovne dobe v delovni organizaciji oziroma njenih prednikih.

Začel je delati v ptujski steklarni, kot fizični delavec. Takratnih pogojev dela z današnjimi ne more primerjati. Še danes se živo spominja, kolikokrat je prehodil lesene stopnice, ki so vodile na podstrežje te prodajalne, kjer je bilo skladišče, in koliko je v košu prenesel tako ravnega kot votlega stekla.

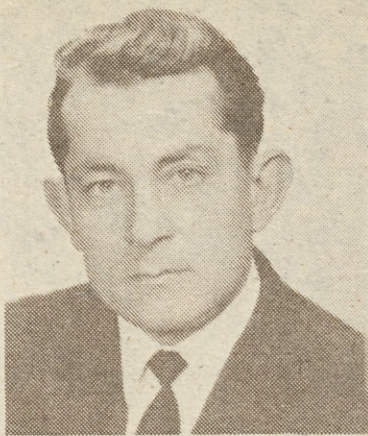
Delo je potekalo v deljenem delovnem času. Pozimi, ko je bilo manj časa v opoldanskem odmoru, je ostal kar na Ptuj. Delali so pozno zvečer, včasih tudi ob nedeljah.

Po nekaj letih je odšel v skladišče embalaže, kjer tudi ni imel lahkega dela. Ljubičarjev takrat niso poznali.

Zbolel je na želodcu, precej časa se je zdravil ter bil pozneje prerazporejen za kurirja.

Že dolgo ga poznam. Vedno je nasmejan in s šalo na ustih, ki je tudi to pot ni manjkalo. Na koncu najinega kratkega pogovora mi je dejal:

»Da veš, niti enkrat v svoji de-

Franc Klaneček

lovni dobi nisem dobil nobenega plavega, pa tudi službe nisem zamudil!« Pa mu to res verjamem.

FELICITA KOSI

je zaposlena v prodajalni Zarja vse od leta 1953, ko je opravila pripravniško dobo. Za trgovko se je začela učiti pri Potrošniški zadrugi v špeceriji, kjer je ostala le leto dni, od koder je potem odšla v trgovino s tekstilom Zarja.

Bili so težki časi, vendar je vsako delo opravljala z velikim veseljem. »Ni se gledalo kdaj boš zaprl trgovino, kajti tudi po delovnem času pozno zvečer je bilo potrebno postoriti to in ono. Blago smo prevažali z lesenimi vozički iz železniške postaje do trgovine, pa tudi do večjih kupcev,« pove in dodaja: »O malicah ni bilo govora. V plus si štejem morda le-to, da smo bili majhen kolektiv, bolj smo se poznali med sabo kot danes, ko se mi zdi, da smo nekoliko odtujeni, čeprav je to verjetno posledica prehitrega tempa življenja.«

O plači pove to, da je bila plača pomočnika pred 30 leti 6.800 din, za primerjavo pove, da je ženska jopica stala 4.200 din. Ko si je kupila kolo, seveda na kredit, je to stalo 40.000 din, odplačevala ga je več kot leto dni.

Prišel pa je tudi trenutek, ko bi zapustila trgovino, pa se je

Felicita Kosi

nekako premagala, kajti kamorkoli bi odšla, bi prav gotovo pogrešala ljudi – svoje kupce.

Leta 1972 je prevzela vodstvo poslovne enote. Pri njej se je izučilo 10 prodajalk in tri še danes delajo z njo.

Največ ji pomenijo pohvale kupcev, ki jih ni malo.

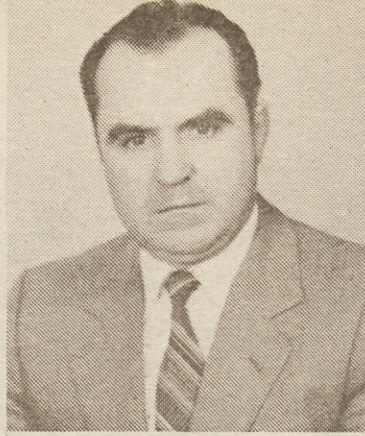
V letu 1956, ko je bila na Ptuj gospodarska razstava, je prodajalna Zarja prejela pohvalo za najboljšo postrežbo in urejenost lokala.

Šele po najinem razgovoru sem se spomnila, da je bila Kosijska izbrana za najbolj vladno prodajalko na Ptuj. Akcijo je vodila revija Jana pred 10 leti.

MARTIN ŽAJDELA

Poslovodja samopostrežbe Juršinci, je že nekaj mesecev po končani obrtni šoli prevzel odgovorno delo v manjši zadrugi. Pri tem pove, da zaključnega izpita ni mogel napraviti prej, preden ni opravil dva meseca delovne dobe. Danes je to seveda drugače. Po nekaj letih je prišel v Juršince sprva kot pomočnik, leta 1958 pa je prevzel delo poslovodje in ga opravlja še danes.

TP izbira je v letu 1970 zgradila v Juršincih novo samopostrežno trgovino, ki je bila takrat izjemen dosežek na podeželju. Spominja se, da je bil objavljen v časopisu, ne ve več v katerem, nagradni kviz o trgovini na podeželju, oziroma katera samo-

Martin Žajdela

postrežna po vrsti so Juršinci. Izžrebanec je na otvoritvi prejel darilno košarico.

V njegovih 26 letih poslovskega dela se je pod njegovim vodstvom izučilo 25 trgovcev. Trije še delajo v tej samopostrežni, drugi so se porazgubili. Veseli ga, da so nekateri izmed njih že na odgovornejših delih in nalogah. Na vprašanje, kakšen je bil njegov pogled na združitev Izbire in Panonije, brez zadržkov pove, da je zelo zadovoljen prav zaradi tega, ker se je naredilo veliko več, kot je sam pričakoval.

Nisem napisala dnevoj in mesecev posameznih dogodkov, vendar moram povedati, da je vedel tudi mesec in dan.

ANTON KETIŠ

organizira delo in vodi skladišče Galanterije–tekstila v tozdu Veleprodaja. Za sabo ima že več kot 34 let delovne dobe.

Ne pove dosti o sebi, temveč o delu njegove skupine, o organiziranju ptujske trgovine. Pove, da je ptujska trgovina, natančno se ne spomni, kdaj, prejela priznanje za najbolje organizirano trgovino v Sloveniji.

Skladišče Galanterije–tekstil je bilo z letom 1955 odprto v Murkovi ulici, kjer se je tudi veliko spremenilo od začetka. Vsako leto je bil opazen napredek. Področje njihovega oskrbovanja je bilo veliko. Od Čakovca do Kotoribe, Zagorja, Krapine,

Anton Ketiš

Celja, celo Koroško so oskrbovali, čeprav je danes ne več.

Pove, da je tudi Na-Ma Zagreb nabavljala blago pri njih, predvsem zaradi dobrega asortimana blaga. »Nekdaj so potniki dobaviteljev ocenili svojo ponudbo po nabavi naše ptujske trgovine. Če Ptujčani ne bodo kupili, potem ne bo nihče, so dejali, predvsem ko je šlo za nove artikole.«

Prostori, v katerih so delali, so postajali pretesni, zato so kupili bivšo Delto in se vanjo preselili leta 1976. »Tu je bil boljši pregled nad asortimanom blaga, ločili smo drobno galanterijo, tekstil, trikotažo in perilo. Vidno smo napredovali, promet prodanega blaga se je iz leta v leto večal,« pripoveduje. »Danes je to že nekoliko drugače. Fizični promet prodanega blaga vidno pada. Eno je zanesljivo: delavcu nuditi zdrave pogoje dela, osebni dohodek, potem pa od njega zahtevati vse ostalo!«

Upajo, da se bodo konec tega leta preselili v nove prostore, ki so trenutno že v gradnji na Rogozniški cesti na Ptuj. Takrat bodo šli na sodobnejšo računalniško obdelavo poslovanja. V sedanjih prostorih nameravajo urediti vzorčne sobe, seveda če ne bodo načrti spremenjeni. Tiho upanje je vendarle dopustno!

Pripravila
Kristina Antolič

30 let Mercator–Izbire Panonije Ptuj

Nadaljevanje s 7. strani

posodobiti nekaj prodajalnih osnovne oskrbe, zgraditi center za prodajo gradbenega in tehničnega blaga na Ptuj, zgraditi center osnovne oskrbe v novem stanovanjskem naselju in nekaj samopostrežnih prodajalnih v večjih krajevnih skupnostih naše občine.

V tozdu Veleprodaja želimo dograditi skladišča, jih spodobneje in popolneje opremiti, po možnosti jih v prihodnosti locirati na enem kraju, utrditi poslovno enoto Kooperacija v Mariboru in organizirati enote Ptuj. Povečati želimo realizacijo v delovnih organizacijah Mercatorja na našem območju in resnično postati nosilec oskrbe Mercatorja na Štajerskem in v Pomurju.

V tozdu Zaščita nimamo posebnih investicijskih potreb, saj je v zadnjih letih bilo mnogo narejenega. Sprotno posodabljanje opreme in iskanje novih proizvodnih programov, bo verjetno ena od osnovnih nalog v prihodnje, kar pa ne bo enostavno, saj je trg sorazmerno nasičen.

Vse tri temeljne organizacije so ustvarile delovno skupnost za opravljanje strokovnih nalog in skupne zadeve. V bližnji prihodnosti ne vidimo možnosti vseh služb na enem kraju. Ostali

bomo še nadalje najmanj na treh. Sedež delovne organizacije in sedeži tozdov ob Osojnikovi ulici, komerciala in računovodstvo bosta v prihodnje ob Srbskem trgu, sektor AOP pa ob Lackovi ulici. Temeljne organizacije imajo polno razumevanje za delo delovne skupnosti in njeno opremljenost, saj le tako lahko pričakujemo kakovostno delo. V naših načrtih ne predvi-

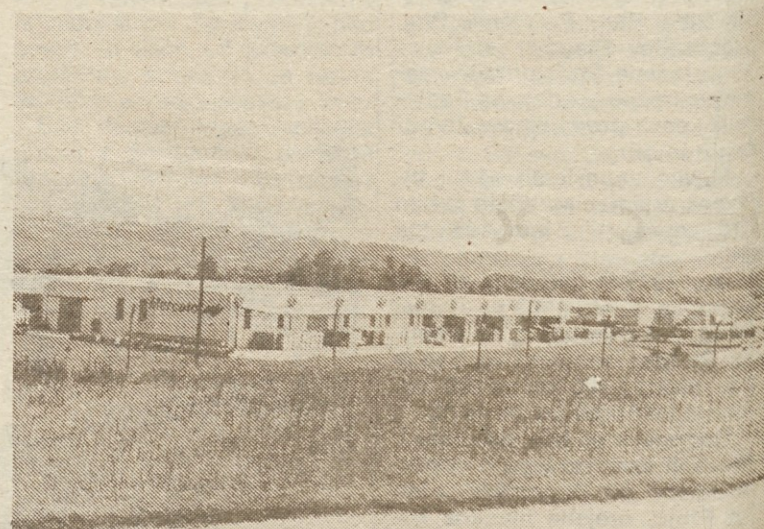
devamo bistvenih sprememb, saj bomo še nekaj let morali prvenstveno usmerjati sredstva v razvoj vseh treh temeljnih organizacij.

Ob morebitni nadaljnji povezanosti ptujske trgovine, ki v celoti še ni ustrezno organizirana, se lahko dokaj hitro spremenijo ali dopolni naša organizacija dela in organiziranost.

Načrti Mipa v prihodnjih letih

Na Štajerskem, kot navadno rečejo Kranjci, želimo, da bi bile delovne organizacije Mercatorja trdne, saj le tako lahko krepimo materialno osnovo celotnega sozda, s tem pa tudi lastna in v tisti družbenopolitični skupnosti, v kateri imamo sedež. Posebej nam ni potrebno poudarjati pripadnosti Mercatorju, saj to s svojim delom kažemo na vsakem koraku. Naša pripadnost Mercatorju je iskrena, kaže pa se v tem, da nam ni vseeno, kakšna politika se vodi, zato so naša stališča, predlogi in pobude pri nadaljnjem načrtovanju in formiranju Mercatorja dobro premišljena, nekatera so morda videti preveč nasprotna ali opozicijska. Nasprotovanje ne nastane zaradi tega, ker bi želeli biti v opoziciji, temveč zato, da bi se ostali zamislili in pretehtali svoje predloge in pobude ter našli najboljšo pot za naprej.

Ni nam vseeno, kaj se v Mercatorju dogovarja in snuje, želimo biti prisotni in tvorno sodelovati pri nadaljnjem razvoju našega sozda, ne želimo, da bi kdorkoli izkoriščal dobre poslovne, tovariške in človeške odnose v Mercatorju, v prid lokalnim ali ožjim interesom. Ostati moramo še naprej delaven kolektiv, znan po demokratičnem in samoupravnem urejanju odnosov, dobrih tovariških in človeških odnosih, delavnosti in dobri poslovni politiki. V takem kolektivu se bomo vsi dobro počutili in uživali uspehe skupnega dela.

Skladišče tehničnega blaga tozda Veleprodaja v Slovenji vasi je bilo dograjeno pred petimi leti

Proizvodni prostori YU-2 tozda Zaščita na Ormoški 5 na Ptuj med ogledom udeležencev uradne otvoritve nove krojilnice

Mercatorjev mozaik

Mercatorjev mozaik

V restavracijskem delu Doma Jugoslovanov v Bagdadu: tretja izmena – ekipa poletja 1984. Foto: Matjaž Marinček

Mercatorjeva oaza sredi Bagdada

V enem najlepših in najbolj zelenih predelov Bagdada, ob avenijski Jadriyah š (Džadrija), že od leta 1982 Jugoslovane v Iraku privablja Dom Jugoslovanov. Večina ga imenuje kar JU KLUB. Njegov restavracijski del upravlja Mercator – Mednarodna trgovina. V štirih jedilnicah oziroma salonih je prostora za 200 gostov, na bujno zelenem, s palmami obdanem vrtu pa je prostora za 600 Jugoslovanov in njihovih poslovnih partnerjev, željnih dobre hrane in pijače.

Skupino mercatorjevcev, ki skrbi za to, da bi bili gostje kar najbolj zadovoljni, sestavlja 10 kuhinjskih delavcev, 9 natakarjev in 8 delavcev pomožnega osebja. V veliki večini prihajajo iz tozdov delovne organizacije Mercator-Hoteli gostinstvo.

Ta jugoslovanska oaza sredi štirimilijonskega vele mesta je priljubljeno shajališče vseh, ki jih takšni ali drugačni opravi z

vseh predelov Iraka, iz Qurne na jugu, Mosula na severu ali Rutbe na zahodu, pripeljejo v Bagdad. V domačo opremljenih salonih in ob tipični jugoslovanski jedi in pijači naši poslovneži sklepajo posle z domačimi in tujimi partnerji. Senca košatih palm privabi na vrt vse, ki si želijo spremembo vročega in prašnega vsakdana.

Matjaž Marinček

Iz gostinstva

Vesna Bleiweis

Novo vodstvo poslovnih enot

V tozdu Ajdovščina sta prevzela vodstvo poslovne enote Kavarna bar Nebotičnik Ciril Svetel, Delavskega doma pa Sergej Zupančič, oba prekaljena gostinca.

Ob takih spremembah navadno pravimo – nova metla – vse pometla. Kaj pa pravita tovariš Sergej in Ciril?

»Delavski dom je potreben temeljite obnove. Ne samo zunanosti, temveč predvsem notranosti. Inšpekcijske službe zahtevajo delno prenovu inventarja, temeljito pa sanacijo kleti. Tako se bom sedaj bolj ukvarjal s temi problemi kot s samo gostinstvo dejavnostjo. Vendar imam tudi zato pripravljen program. Uresničitev tega je odvisna od več dejavnikov – predvsem pa od prizadevanja sodelavcev in mene osebno, da bi spremenili naravo lokala. Vsekakor bomo morali trdo zagristi, da bomo spremenili sedanji sloves tretjerazrednega lokala.«

»Dopolodne je Nebotičnik res prava kavarna. Zbirajo se stalni, starejši gostje in študentje. Popoldne in zvečer pa imam včasih občutek, da smo na prehodni postaji. Rad imam svoj poklic – vsa svoja delovna leta

sem preživel kot kavarniški natakar, zato poznam pravi utrip kavarniškega življenja. Najraje imam nekdanje študente, ki so ob kavi in kozarcu vode dopoldneve in dopoldneve v kavarni obračali skripta, danes pa se vračajo kot ugledni poslovneži, umetniki ali kaj drugega z družinami in prijatelji pokazat svoj drugi dom.« Tovariš Ciril se z nostalgijo spominja starih kavarn in občutek imam, da bi storil vse, da bi se te kavarne spet vrnile. »Čas je drugačen, nadaljuje tovariš Ciril, »za stalna omizja je vse manj časa. Gost pa je gost in denar je denar. Gost se vrača tja, kjer je bil ljubeznivo sprejet, postrežen in kjer se mu zagotovi nemotenost njegovega posedanja in družnje z ljudmi. Nebotičnikova terasa je kot nalašč za mirno posedanje, za tiste, ki imajo radi Ljubljano. Rad bi, da bi se gostje vračali v kavarno in jo sprejeli kot kraj prijateljevanja in kramljanja.«

Šahisti ŠK MIP na obisku v delovni organizaciji, po kateri nosijo ime.

Šahovski klub MIP državni prvak

Sredstva javnega obveščanja so v zadnjih mesecih veliko pisala o ŠK MIP s Ptujja, ki nosi ime po naši delovni organizaciji MIP, o ponovni zmagi na 9. ekipnem prvenstvu Jugoslavije v dopisnem šahu.

Z ozirom na to, da so med najboljšimi imena delavcev naše delovne organizacije, je potrebno o zmagovalcih nekaj reči. Ne samo člani, tudi mladinci so odlični.

Čeprav se s posameznimi šahisti poznamo, pa vendar zaradi tega, ker nosijo ime naše delovne organizacije in so za nas reklama, smo te vrle može in dekleta povabili na pomenek o nji-

hovem delu v šahovskem klubu in o udeležbah na tekmovanjih.

V jugoslovanskem merilu se slovenski šahisti kaj težko pohvalijo z dobro uvrstitvijo, zato smo toliko bolj veseli novice, da so šahisti MIP že drugič zapored osvojili naslov državnih prvakov.

Imena posameznikov v najboljših vrstah se včasih tudi spremenijo, vendar k temu pri-

Prejeli plakete tovarištva

Že od ustanovitve društva leta 1978 je bila sekcija šoferjev in avtomekanikov v Mercatorju-Velepreskrbi, TOZD Grosist-Transport dejavna na vseh področjih družbenega dela. Člani so sodelovali v vseh akcijah društva in občinskem svetu za vzgojo in preventivo v prometu. Skupaj z ZŠAM Dolomiti so vsako leto opravili akcijo »Tehnično brezhibno motorno vozilo«, sodelovali so pri obnavljanju znanja iz cestno-prometnih predpisov in opravili testiranje vseh voznikov v Transportu Grosista. Preizkus je v celoti uspel – večina voznikov je dokazala, da so večji v upravljanju motornega vozila in poznavalci cestno-prometne zakonodaje.

Tudi na področju športne rekreacije je bila sekcija prizadevna in dosegla uspehe v streljanju, šahu, kegljanju in poznavanju motornega vozila. Nudili so pomoč v akcijah Prvi šolski dnevi in Tehnično brezhibno kolo. Osem članov ZŠAM je v vlogi sodnikov sodelovalo v članski uniformi na občinskem in republiškem tekmovanju

osnovnih in srednjih šol »Kaj veš o prometu«. Za svoje delo v društvu ZŠAM Dolomiti in za nesebično pomoč je bilo tozdu Grosist-Transport podeljeno pismo priznanje. Plaketo Tovarištva I. stopnje sta dobila Rado Šintler in Anton Arhar, plaketo Tovarištva II. stopnje pa je dobil Anton Kavčnik. Srebrne značke ZŠAM so prejeli Stane Lindič, Franc Rožnik, Anton Arhar, Alojz Strah in tovariš Mihelčič.

Sodniki – udeleženci na republiškem tekmovanju »Kaj veš o prometu«

Po sledovih nasilja med sprtimi narodi

Delovna organizacija MIP je organizirala za svoje delavce izlet. Cilj izleta je bil koncentracijsko taborišče Jasenovac in prizorišče krutih bojov Kozara v Bosni. V nedeljo zjutraj, 27. maja smo se s šestimi avtobusi odpeljali izpred blagovnice. Bilo nas je 265.

Po treh urah vožnje smo se pripeljali v zloglasno taborišče NDH Jasenovac. Tu je bilo ustreljenih in zverinsko mučenih 700.000 otrok, žena in moških starostnikov. Taborišče je bilo zgrajeno na ozemlju 125 ha leta 1941 ter obsega 6 taborišč. Junija 1941 je bilo zgrajeno prvo, »Versajev«, julija taborišče Krapje, konec leta taborišče 3 Ciglana, potem še taborišče Bračice, Kozara in Mlaka. Štiri leta vojne so tu na zverinski način morili Srbe, Žide, Cigane in napredne Hrvate. Nemci so zasejali med narode Jugoslavije versko in narodnostno mržnjo – češ pobijte se med sabo!

Pod zelo težkimi pogoji je delala v taborišču partijska celica, katera je organizirala upor in preboj iz taborišča. 22. aprila 1945 so se odločili za poslednji korak. Ob 20. uri jih je šeststo navalilo na stražarje, toda rešilo se jih je samo 54. Ostale so

pokosili strelji ustašev. Istega dne so pripravili pobeg iz taborišča Kozara. Od 167 se jih je rešilo le sedem. Ko so ustaši videli, da se jim bliža konec, so taborišče porušili in zravnali z zemljo, da ne bi ostale sledi in priče za njimi. Ostale so le kosti in zločini, ki se ne smejo pozabiti.

Pot nas je vodila naprej v Podkuzarje in na Kozaro. Kozara je bila osvobodeno ozemlje kot Titovo Užice v Srbiji. Zato so se v Opatiji predstavili nemške in italijanske vojske s pomočjo ustašev, četnikov in domobrancev dogovorili za ofenzivo na Kozaro leta 1942. V ofenzivi je sodelovalo 45.000 nemških vojakov, oboroženih z najmodernejšim orožjem. Pred Nemci so šli ustaši, domobranci in 2000 četnikov. Kozaro je branilo 3500 partizanov, 300 jih je bilo ranjenih, beguncev je bilo

pomnimo lahko samo to – bili so šahisti MIP s Ptujja.

Z boljšimi uvrstitvami so pričeli na 5. prvenstvu – z drugim mestom, potem na 6. – s tretjim, na 8. in 9. pa s prvim mestom.

Naporov pri tem seveda ni malo, saj veliko prostega časa žrtvujejo nad figurami na šahovnici.

Ptujčani imajo možnost, da ohranijo naslov najboljših šahovske skupine v državi. Kristina Antolič

V tozdu Veleblagovnica nov direktor

Od 1. 7. 1984 opravlja direktorske posle v Rožnikovem tozdu Veleblagovnica Beograd Milenko Jovanović, dosedanji komercialni direktor. V tozdu je od leta 1971, tako da pozna tako SOZD kakor delovno in temeljno organizacijo.

Želimo mu dobro sodelovanje z neposrednimi sodelavci in poslovnimi partnerji. Skratka, srečno tovariš Milenko!

Dosedanji direktor, Zoran Popović bo spet opravljal posle Mercatorjevega zastopnika v Beogradu do upokojitve.

Čuprija v novem sozdu

Z referendumsko odločitvijo v Rožnikovem tozdu Veleblagovnica Beograd je njena blagovnica oziroma poslovna enota v Čupriji od 1. 7. 1984 prešla iz sestava temeljne organizacije v novo delovno organizacijo. Blagovnica je v skladu s sporazumom oziroma pogodbo z delovno organizacijo Agroemona hkrati prešla v sestav sozda Emona. Emona je prevzela vse obveznosti, ki so nastale z izgradnjo objekta in s tekočim poslovanjem blagovnice.

Vesna Bleiweis

80.000. Partizani in begunci so se odločili za preboj iz obroča. Ponoči s 3. na 4. julij so se prebili prvi. Rešilo se jih je 20.000. Usodno je bilo za tiste, ki se niso mogli rešiti. Odgnali so jih v Jasenovac, kjer jih je čakala smrt na najrazličnejše krute načine. Nemci in njihovi pomočniki so mislili, da so uničili partizane. Še isti dan se je zbralo 300 preživelih. Hitro za tem je kozarski odred narasel na 900 oboroženih bojev. Vendar je bilo s Kozare in Podkuzarja odvedenih 68.600 ljudi, med njimi 23.853 otrok. Odvedeni so bili v razna taborišča, kjer so trpeli lakoto, žejo in mučenja. Ne ve se natanko, koliko otrok je pomrlo v vseh taboriščih. Računa se, da je bilo ubitih 11.000 od najmanjših do 14. leta starosti.

Po ogledu legendarne Kozare smo se odpravili proti domu. Med potjo nam je naš vodič profesor Pucko povedal, kako je nastala ustaška organizacija. To je bila politična organizacija s krvavimi zakoni že v stari Jugoslaviji. Otroci ustašev delujejo še sedaj proti Jugoslaviji v Nemčiji, Južni Ameriki in še kje.

Naši dobavitelji

Lek sprašuje

Poznate štiri čudovite vonje v proizvodih Hay?

Ekskluzivne parfumske note hay so izbrane kot paralele štirim najbolj prodanim parfemskim notam v svetu. Paleta štirih čudovitih vonjev omogoča izbiro tiste parfumske note, ki vam trenutno najbolj ugaja. Menjate jih lahko kot razpoloženje, vedno se boste počutili lepe in privlačne.

Majski cvet Hay je parfumska nota nežnih, vabljivih sanj, je kot šopek lepega, dišacega majskega cvetja; od narcis, lilij in šmarnic, do hiacint, modrih spominčic... Hay, fleur de mai je kot praznik cvetja namenjen romantičnemu, čustvenemu, nežnemu razpoloženju.

Zeleni veter Hay je sreča in čista parfumska nota, kot spomin na prvo ljubezen. V njem so se zbrali vonji sveže nabranih zelenih popkov gardenije, jasmína, vijolice, limonovca. Hay vent vert je parfum poln presečenja, svež, mladosten, za razigrano, navihano razpoloženje.

Divji mošus Hay je izzivalna in osvajajoča parfumska nota. Musk souvage vsebuje kot prevladujočo noto vonj mošusa, ki so mu dodane nianske humusa, tobaka in eksotičnega lesa s kančkom irisa in sladkih cvetličnih vonjav. Hay - mush souvage je zelo redek, dragocen, topel vonj, ki vzbuja privlačnost in neti strasti.

hay

eau de parfum
mystère d'orient

Naši dobavitelji

HP Droga, Vina Kras predstavljajo

Vrhunska črna vina

Drogina TOK Vina Kras se ukvarja z živinorejo, sadjarstvom, vinogradništvom, poljedelstvom in proizvodnjo vina. Slednja je zelo bogata in pestra; v nekaj kratkih črtah tokrat predstavljamo vrhunska črna vina.

MERLOT je visoko kvalitetna rdeča vrsta vseh znanih vinorodni krajev in prav na koprskem območju so ji namenili najboljše vinogradniške področja. Vino se neguje in stara v lesenih sodih, kjer s staranjem doseže vrhunsko kakovost. Odlikuje se s temno rdečo rubinasto barvo, diskretnim buketom in primerno kislino. Mlado vino serviramo pri temperaturi 16°-18°C, staro pa pri 18°-20°C. Najboljšo kakovost doseže po 3 do 4 letih staranja v hrastovih sodih in kasneje tudi po 4 do 5 letih ležanja v steklenicah.

KABERNET je na Koprskem že »udomačen« in poznavalci trdijo, da je tu našel svojo drugo domovino. Strokovno predelano grozdje, posebna nega in zorenje v hrastovih sodih mu dajejo posebne odlike.

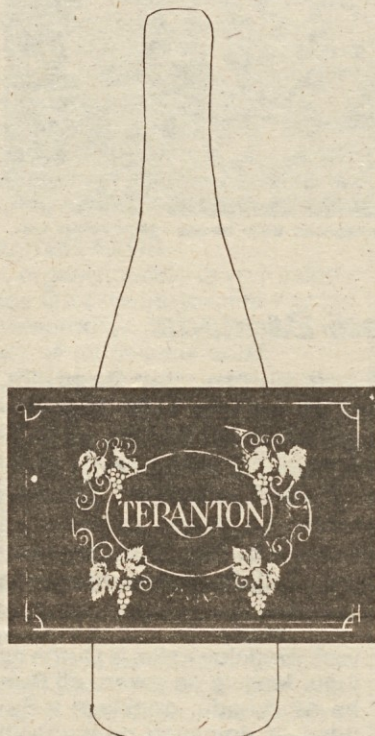
REFOŠK je v preteklosti med rdečimi sortami v Istri prevladoval. Trto sadijo na sončnih legah, kjer grozdje odlično uspeva. Grozdje predelujejo po izpopolnjenem klasičnem postopku in zato se vino odlikuje po zelo intenzivni rdeči rubinasti barvi. Priporočajo ga k težjim jedem, posebno k pršutu in mesu na žaru.

KRAŠKI TERAN je suho vino karminsko rdeče barve, z velikim odstotkom mlečne kisline. Zdravniki ga celo priporočajo nekaterim bolnikom. Odlično prija pri pršutu, mesu na žaru, divjačini, serviramo ga tudi k sirom.

TERANTON je specialno vino, proizvedeno izključno v kleti TOZD Vina Kras Sežana, iz grozdja sorte refošk, ki raste v sortno čistih vinogradih, na vinorodnem okolju kraške plano-

te. Pozna trgatev, skrbna izbira najzrelejših grozdov, posebna predelava v hrastovih sodih ter kasnejše šolanje daje vinu posebno harmoničnost, izrazito temno rubinasto barvo, svojstveno prijetno in nevsiljivo cvetico ter visok odstotek alkohola in značilno kislino. Prav zaradi te **TERANTON** pospešuje tek in prebavo. Zato je nenadomestljiv pri mesnih jedeh - posebej z žara, divjačini, pikantnih mesnih omakah, pršutu in siru. Teranton moramo hraniti v temnih prostorih pri temperaturi 10 do 13°C, serviramo pa ga pri 16 do 18°C.

Mile Bitenc

Nazdravite s kozarčkom najboljšega
Mile Bitenc

Zlata briška vina

Med Sočo in Idrjico, med Sabotinom in Krminsko goro se razprostira deželica, poznana z neštetimi zelenimi griči, zasajena z neskončno mnogo vinske trte. To je sončna in cvetoča deželica, pravi vinski raj za ljubitelje dobrih in pristnih vin. To so Goriška Brda.

Dobrovo v Brdih je ime tistega kraja, kjer stoji prav zares velikanska vinska klet; ta, skorajda čisto nova zadružna vinska klet združuje družbeno in zadružno proizvodnjo grozdja več kot 1200 zadružnikov, vanjo pa spravijo kar 1800 vagonov vina.

Vina, ki pritekajo iz briških preš

Pisana je paleta teh dobrih vin z geografskim poreklom. Največ je rebule, sledijo pa merlot, tokaj in beli pinot. Med dopolnilne sorte vin štejejo rizling, sanvignon in malvazijo od belih, od rdečih pa kabernet, refošk in barbero. Poleg naštetih sort lahko z mešanjem dobijo tudi druge, razne sorte dobrih vin. Prav s takšnim mešanjem so pred nedavnim začeli polniti dvoje vin: **NAMIZNO RDEČE VINO** in **BRIŠKI ROSE**.

Sicer pa, preden predstavimo ostala vina, zapišimo, da so na ocenjevanju vin za sejem VINO 84 prejeli vrsto priznanj in sicer:

- veliko zlato medaljo za briški kabernet
- zlato medaljo za briški merlot
- zlato medaljo za penečo rebulo
- srebrno medaljo za beli pinot, tokaj in zlato rebulo.

BRIŠKI CABERNET je vrhunsko vino intenzivne temnorubinaste barve, s svojstveno aromo

in harmonično na okusu. Z več letnim staranjem pridobi bogati bouquet. Priporočajo ga k hladnim predjedem, vsem vrstam mesa na žaru, perutnini, divjačini in pikantnim sirom. Najprimernejša temperatura serviranja je 16 do 18°C se izvrstno poda k pečenemu mesu, mesu na žaru, k sirom, nekoliko starejši pa tudi k divjačini.

BRIŠKA PENEČA REBULA je naravno peneče se vino iz skrbno izbranega grozdja sorte rebula, zelenkasto rumene bar-

ve, s tipično sadnim vonjem. Serviramo ga kot aperitiv in pri slaščicah ohlajenega na 80°C.

BRIŠKI BELI PINOT je v Brdih nova bela visokokvaliteta, ki se odlično uveljavlja, rumenkasto zelene barve, nežnega vonja s svojstveno aromo. Serviramo ga k pečenemu mesu, ribam, jajcem in blagim sirom pri temperaturi 10 do 12°C.

BRIŠKI TOKAJ je kakovostno belo vino z lepo izraženo vinsko cvetico in svojevrstno sortno značilnostjo. Je izrazito rumeno-zelenkaste barve, okus je suh, poln, mehak. Najprimernejši je kot aperitiv, serviramo ga k juham in vsem vrstam mesa in sirov pri temperaturi 10 do 12°C.

BRIŠKA ZLATA REBULA je splošno priljubljeno, kakovostno belo vino s posebno poudarjeno svežino in živahnostjo. Je sijajoče zlato-zelenkaste barve, vabljivega vonja in nežnega okusa z močno poudarjeno sve-

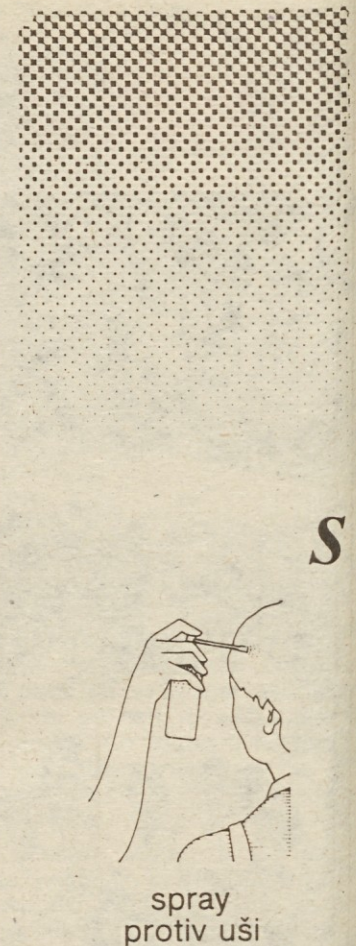
žino. Serviramo ga pri temperaturi 9 do 11°C in izvrstno dopolnjuje fine jedi z ribami, belim mesom in vrsto predjedi.

BRIŠKI ROSE je kakovostno vino, predelano iz briških rdečih sort grozdja in negovano na poseben način.

TOP je reprezentančna osvežilna pijača Turistične organizacije Portoroža (TOP), ki je dovolila uporabo imena firme in značilne »marele« na etiketi.

TOP je že v trgovinah in po značilni, dokaj vpadljivi nalepki na litrski steklenici ali pa na manjši, 2-decilitrski, ga boste lahko odkrili.

spray
protiv uši

sprečava ušivost

lek ljubljana

Lek sprašuje:

Poznate MILINOR S?

Problem, ki se v zadnjih letih pojavlja vse bolj in bolj, se imenuje ušivost. Ta je kar pogosta na otroških glavah, pojavlja se periodično in zajema večje skupine otrok. Ušivost je zelo težko zatreti, vendar k tem zadnje čase uspešno pomaga Lekov spray MILINOR S. Zdaj, ko je na pragu novo šolsko leto je prav, da o njem zapišemo malce več.

Lek ta spray priporoča zlasti kot preventivno sredstvo za preprečevanje ušivosti. Seveda pa pomaga tudi takrat, ko se uši že pojavijo.

MILINOR S uporabljamo preventivno, če se v bližini pojavi ušivost, sami pa še nimamo uši. Z **MILINOR S** se lahko učinkovito zaščitimo tako, da si v takih primerih vsake tri dni rahlo napršimo lase in lasišče. Pri tem pazimo, da lasišča ne prepojimo s preparatom. Lasišče umivamo kot običajno.

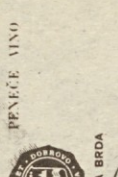
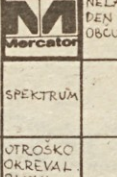
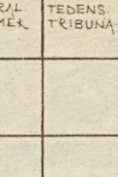
Uši in gnide učinkovito uničujemo tako, da lasišče dobro prepojimo s **MILINOR** sprayem. S. Zlasti pazimo, da cevko približamo lasnem korenu, kjer se uši in gnide zadržujejo. Pršimo s kratkimi pritiski na prilec in tako postopoma napršimo celo lasišče. Glavo nato ovijemo s čisto frotirasto brisačo. Čez pol ure lase speremo z vodo, jih umijemo z običajnim šamponom in razčesamo z zelo gostim glavnikom, da odstranimo ostanke uši in gnid. Po enem tednu postopek ponovimo, če je seveda potrebno.

Temeljito je treba oprati ves pribor, ki smo ga uporabili; osebo, ki je uši uničevala tudi preventivno zaščitimo s sprejem in operemo ali pa kemično očistimo obleko, ki je prišla v stik z okuženo osebo.

Se to: če imate ranjeno lasišče, spreja proti ušem ne smete uporabljati. Pri uporabi pa pazite, da vam ne pride razpršilo v oči, nos in usta.

MILINOR S je medicinske narave, a vseeno ne sodi v kategorijo zdravil. Dobite ga brez recepta ne le v lekarnah, ampak tudi v naših trgovinah.

Mile Bitenc

 VRHUNSKO VINO KONTROLIRANO POREKLO <i>Bel Pinot</i> BRISKI VINORODNI OKOLIS Nº 247749 Proizvedeno in poseljeno v GORIŠKA BRDA										 VRHUNSKO VINO KONTROLIRANO POREKLO <i>Merlot</i> BRISKI VINORODNI OKOLIS Nº 31000 Proizvedeno in poseljeno v GORIŠKA BRDA										 VRHUNSKO VINO KONTROLIRANO POREKLO <i>Briski Rosé</i> BRISKI VINORODNI OKOLIS Nº 31001 Proizvedeno in poseljeno v GORIŠKA BRDA									
KRAJ, KJE SO RABILI VRABCI PREKLO - PITEV VERA SLANO REČIVO EVROPSKE VELETOKE VZLIK NA BIKOBOR BAH VRSTA SOGLAŠNIKA OSTUDNOST IRIDIJ DEL KONJSKE OPREME DEL VOŽA ŽENSKO IME TONA ODŽAGAN KOS DEBLA NAZNANI TEV OSU MILJENE OSEBE GAMAL ABDEL GLAVNI ŠTEVNIK										VRSTA PODA UMazan - KA PAKA TUJE MOŠKO IME RADO PAHOR VPRAŠAL PRISLOV RISTO SAVIN KINEMA TOGRAFI GRAŠKA ORKA NAROD BANKA NAŠA REKA TRČENJE KARAMBOL 3 IRIDIJ EINSEN - HOWARD VZVEVEK GLINASTA PISČAL RAJKO RANFL VEZNIK ŽENSKO IME PRIRODA HERCE - GOVEC VETINČAST BESNEC VIHAR VSTOPNICA SOZVOČJE TONOV OCENI - TEV SNEŽNI ČLOVEK TRENING KRSTA VRSTA ŽABE R. MSKO PRED - VERJE PREDLOG ALI PREDPO - NA										NELAŠO - BEN USCUTEK ZASLON SRANSKA - STENA EDVARD KARDELJ OZIRAL ZAJMEK TEDENS TRIBUNA PRAV TAK JUDOVSKI BUHOVNIK ZANEMAR - JEN, PO - VALJAN ČLOVEK ZAZE - TEK ABECEDE IRSKA ORG. POGOSTO ŽIVALSKO LUBO IME TUJE M. IME NAŠLNI PRIHOD KAZALNI ZAJMEK NOVA CENTRALA NETO NAJVIŠJA KARTA MAKED. KOLO NADLEŽNE ŽUŽELKE PAUL HUBERT TUNEL TROPSKE PAPIGE NOVI SAD KAČA VELIKAN - KA DEL GOBE LOMBARDO NADA POSTNI PREDAL DOBIMO GA IZ PREDAL OVSJA CIMA 18 ČRKA SAMOUP. INTER. SKUPN. NEBESNI POJAV GORA PRI OPATIJU MIK									

Nagradna križanka Briška vrhunska vina

Nagradno križanko boste morda bolje reševali, če boste zraven popili kozarec vina z Goriških Brd. Skupaj s pravilno izpolnjenim kuponom jo pošljite na naš naslov: Mercator - Studio za EP, 61000 Ljubljana, Breg 22, najpozneje do 17. septembra letos. Na ovojnico obvezno napišite

»Nagradna križanka«, sicer rešitve ne bomo mogli upoštevati pri žrebanju. Med pravilno rešenimi križankami bomo izžrebali pet nagrajencev, ki bodo prejeli nagrado KZ Goriška Brda.

Maja Hočevnar

Pravilna rešitev
nagradne
križanke

dan na dan

dan na dan										dan na dan										dan na dan									
N A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z										N A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z										N A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z									
E K S H V H P D H R C N P A N A H A T V R										E K S H V H P D H R C N P A N A H A T V R										E K S H V H P D H R C N P A N A H A T V R									
Z A R S E R I Z V D J P A M E C H A H A N P										Z A R S E R I Z V D J P A M E C H A H A N P										Z A R S E R I Z V D J P A M E C H A H A N P									
E A S N H V J I A R C A N K R H J H										E A S N H V J I A R C A N K R H J H										E A S N H V J I A R C A N K R H J H									
N O A S I L E A R S L T K R D										N O A S I L E A R S L T K R D										N O A S I L E A R S L T K R D									
S O A L O E K A L K A R E L I N										S O A L O E K A L K A R E L I N										S O A L O E K A L K A R E L I N									
A B E L R I B R N K L H S H C F										A B E L R I B R N K L H S H C F										A B E L R I B R N K L H S H C F									
P O S P I A S T A R N T V G E M I										P O S P I A S T A R N T V G E M I										P O S P I A S T A R N T V G E M I									
P R I H O D K K O R P H T A M S E M I										P R I H O D K K O R P H T A M S E M I										P R I H O D K K O R P H T A M S E M I									
U N A N K R A N N P H T A M S E M I										U N A N K R A N N P H T A M S E M I										U N A N K R A N N P H T A M S E M I									
H I L Z I O P R H K T M A L E L I J H										H I L Z I O P R H K T M A L E L I J H										H I L Z I O P R H K T M A L E L I J H									
V U R A K G U I R M S I R K A P L I P										V U R A K G U I R M S I R K A P L I P										V U R A K G U I R M S I R K A P L I P									
I Z B E L L J E F K J V D L I A N A										I Z B E L L J E F K J V D L I A N A										I Z B E L L J E F K J V D L I A N A									
K I N C N I L E A V A Z K L O C R										K I N C N I L E A V A Z K L O C R										K I N C N I L E A V A Z K L O C R									
J C I A N K C T A K A L T A T A T										J C I A N K C T A K A L T A T A T										J C I A N K C T A K A L T A T A T									

Izid žrebanja nagradne križanke »Dan na dan«

Do predpisanega roka je na naš naslov prispelo 555 rešitev nagradne križanke. Med pravilnimi smo izžrebali tri, ki bodo prejeli v Studiu za ekonomsko propagando nagrado, ki jo prispeva LEK iz Ljubljane.

Nagrade prejmejo:

- Malič Matešič, Mercator-Velepiskrba, TOZD Standard, Glavni trg 3, 68000 Novo mesto
- Sonja Požar, Mercator-Nanos, DSSS, Tržaška 59, 66230 Postojna,
- Maks Rozman, Blagovnica MIP, Titov trg 8, 62250 Ptuj

Mile Bitenc

Poletni kviz Radenske

Že v prejšnji številki smo napovedali, da bomo v teh poletnih mesecih namesto informacij iz Radenske v njihovem imenu zastavili nekaj vprašanj – bolj za zabavo, za reševanje v dopustniškem razpoloženju.

MERCATOR-NANOS
TOZD TOVARNA MESNIH IZDELKOV
POSTOJNA

Delavski svet razpisuje dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

vodje proizvodnje

Pogoji:

- visoka izobrazba živilske oziroma veterinarske smeri in 3 leta delovnih izkušenj oziroma višja izobrazba enake smeri in 5 let delovnih izkušenj in enakih ali podobnih delih in nalogah
 - organizacijske in vodstvene sposobnosti
 - pravičen odnos do razvoja socialistične družbe in samoupravljanja
 - moralno politične vrline
- Izbranemu kandidatu nudimo trisobno stanovanje v bližini TMI.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: MERCATOR-NANOS, TOZD TMI, POSTOJNA, Ulica Luke Čeč št. 2, z oznako »za razpisno komisijo«.

Radenska

Zastavljamo vam eno samo vprašanje in pravilni odgovor pošljite najkasneje do 10. septembra na dopisnici na naslov Mercator, Studio za ekonomsko propagando, Breg 22, Ljubljana.

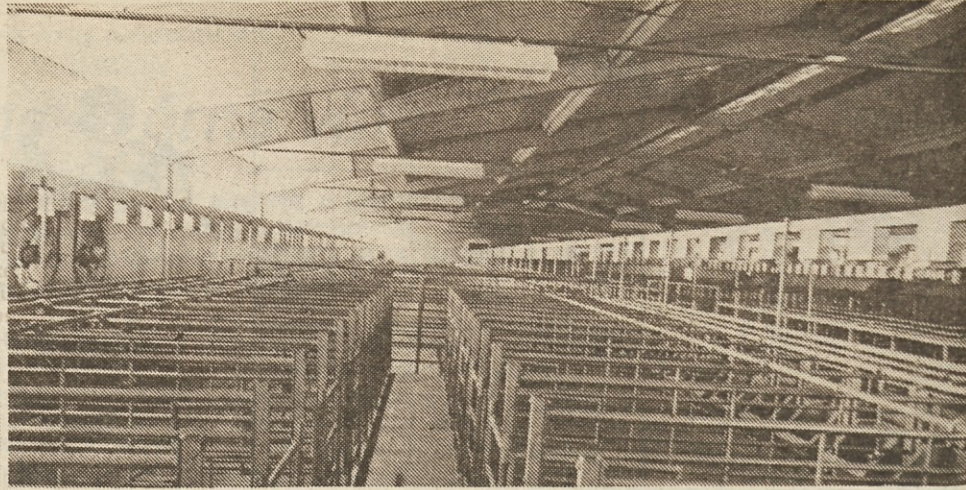
Vprašanje: Ali polnijo mineralno vodo radenska »tri srca« več ali manj kot 100 let?

Za prvi del kviza smo (morda so vzrok dopusti!) dobili malo odgovorov in od teh je pravilen samo eden. Glasi se takole: Po količini napolnjene mineralne vode zaseda Radenska v svetu **drugo mesto** – pravilni odgovor je poslala Jožefa Jemc, TOZD Grmada Ljubljana, Bilečanska2. Nagrado bo dobila po pošti.

Ime in priimek

Točen naslov delovnega mesta
(DO ali TOZD, mesto in ulica)

Izpolnjeni kupon priložite rešitvi križanke, na ovojnicu pa obvezno pripišite »Nagradna križanka«, sicer rešitve, čeprav bo pravilna, pri žrebanju ne bomo upoštevali.

Na slikah: Hlevi in del notranjosti enega izmed novozgrajenih poslopij. Foto: Sašo Novak

Mercatorjeva investicija v Posavju

Gradnja farme se bliža koncu

V Pristavi pri Krškem se bliža koncu gradnja štirih hlevov in vrste spremljajočih poslopij oz. objektov farme prašičev za Mercator-Agrokombinat Krško. Investicija bo veljala okoli 500 milijonov dinarjev, v štirih hlevih pa bodo lahko na leto vzredili 30.000 prašičev za zakol.

Direktor tozda Poljedelstvo-Meso Kostanjevica, dipl. ing. agronomije Ivo Bodor, je povedal, da bo proizvodnja v hlevih potekala po najsodobnejšem postopku. V štirih fazah, od pristupa plemenskih svinj, vzreje

do 8 kg, vzreje do 25 kg (ta bo v dveh etažah) in končnega pitala do 100 kg bodo prehodi povsem avtomatizirani, po tako imenovanem tunelskem sistemu.

Reklame

Upam si trditi, da pri nas ne znajo snemati televizijskih reklam. Saj se sliši neverjetno, če pomislimo, da so vsi gospodje, ki so glavni v teh stvarih, študirali v Pragi (tam imajo baje imenitne šole za režiserje, scenografe, igralce in vse, k spadajo zvaven), ali pa so se izučili poklica pri kaki znani personi v Italiji, v Londonu pa tako hodijo vsak mesec. Lepe manekenke imamo, muziko znajo napisati lepó, vse klapa, pa vseeno ni tistega pravega učinka.

Najbrž zato, ker poslušamo in gledamo vsak dan iste oglase, malčki znajo že na pamet pesmice o Fructalovih sokovih, o barvicah romi, o Jugoplastiki in nepogrešljivosti Iskrinih aparatov v vsakdanjem življenju.

Pa obrneš gumb in z avstrijskih valov zazveni izzivalna glasba. Prekrasen avto drvi kot strela po skoraj navpičnem zasneženem klancu navzgor, da se snežni kristali razpršijo na vse strani, avto se zavrti za tristošestdeset stopinj in lepota brez zgornje-

ga dela obleke pove, da so to najboljše gume, kar se jih dobi na tem svetu, nagovarja vas, da bi jih kupili, skorajda vam obljublja skupaj z gumami tisti gornji del brez.

Ritem glasbe se v trenutku menja, na ekranu se prikaže lepo ohranjena babica, ki naliva v skodelice črno kavo, tako, da ti zadiši do fizične bolečine v nosnicah, zraven pove, da boste to kavo dobili toliko in toliko ceneje, skoraj zastonj in sploh, da jo lahko kupite v desetih variantah – ena boljša in cenejša od druge.

Pa spet nežni zvoki citer, prelepa planinska pokrajina, krave cingljajo z zvonci, krepka in jedra majerica pa preliva mleko v vedra: »To je najboljša čokolada...« ... z lešniki v rdečem papirju, z mandeljni – zavita v zeleno, s kitajskimi orehi v plavem, tista v zlatem ovitku pa je čisto posebna.

Spet neka sexi glasba, prekrasna ženska se namaka v biserno beli peni, baje v škaticah s to uvoženo (iz Pariza, jasno) kopeljo lahko najdete tudi pravi biser, dvakrat na leto pa žrebajo sreč-

neža, ki dobi sanjski avto (izroči mu ga tista lepota iz banje).

Pa damski vložki! Vseh dimenzij, mlada dekleta v belih krilih in hlačkah preskakujejo cvetlične grme po smaragdno zelenih travnikih, pravijo, da ne poznajo tistih problematičnih petih dnevov, da so samozavestne, izpod nog pa se jim usipajo dišeče marjetice...

Ob usodni glasbi (kaka Beethovenova je ponavadi) banke na vsa usta ponujajo kredite s tako konkurenčnimi obrestmi, da se ti reveži kar zasmilijo, ker ne bodo skoraj nič zaslužili. Danes, recimo, se jih usmiliš in najameš kredit, čez teden dni se lahko že ziblješ v mreži, razpeti pred prekrasno hišo (seveda tudi pelargonije že cvetijo na oknih) in tvoj življenjski problem je rešen.

Zato ne razumem, zakaj ne bi tudi pri nas delali takih televizijskih reklam. Lepe manekenke so brez dela, nadbudni komponisti prav tako, denar, ki so ga porabili naši filmarji za nakup učenosti v Pragi, pa neizkoriščen. Zakaj, se sprašujem...

Meta Malus, MMT TOZD CONT.

Varčevanje pri Mercator-Interni banki

Draga Vaupotič

Varčujmo doma

Mercator-Interna banka je že v preteklem letu pričela zbirati hranilne vloge delavcev Mercatorja in sprejemati njihove osebne dohodke na knjižice Mercator-Interne banke. Odločitev za to dejavnost je banki narekovala potreba, da bi Mercatorjeve članice – vse njegove temeljne in enovite delovne organizacije ter kmetijske zadruge, zmanjšale svojo dosedanjo odvisnost od poslovnih bank.

Te imajo namreč vse manjše možnosti, da bi s svojimi sredstvi podpirale poslovni proces naših, pa tudi drugih ozdov. Poleg vedno manjših možnosti za pridobivanje posojil pri poslovnih bankah se nenehno povisuje njihova cena. Letne obresti se namreč dvigajo vsake tri mesece za nekaj odstotkov. Hkrati pa naj bi tudi delavci Mercatorja nekaj pridobili, če bodo prejemali osebni dohodek na knjižice interne banke, zato smo se odločili, da bomo vaše prihranke obrestovali po bistveno višji obrestni meri, kot vam jih obrestujejo poslovne banke.

Postanite varčevalec pri Mercator-Interni banki

Mercator-Interna banka je do sedaj odprla že 20 blagajn hranilne službe, do konca letošnjega leta pa bo odprla še 30 novih izplačilnih mest – blagajn. O novih izplačilnih mestih vas bomo sproti obveščali v

Mercatorjevem časopisu in preko že odprtih blagajn. Vsak varčevalec lahko dviga z Mercatorjevih hranilnih knjižic in polaga nanje svoje prihranke pri vsaki od blagajn hranilne službe Mercator-Interne banke, ne glede na to, v kateri delovni organizaciji je zaposlen. Morda boste nekateri rekli, saj nimam kaj varčevati. Pa temu ni tako. Premislite! Ker je potrebno živeti ves mesec, verjetno ravirate takole:

– če ste edini zaposleni v družini, si bržkone razporedite denar tako, da boste tudi še zadnji dan pred novo plačo imeli kak dinar. V tem primeru ne dvignete vsega zaslužka prvi dan, pač pa trošite postopoma ves mesec. Na ta način imate povprečno polovico plače na knjižici; – če sta v družini dva ali je več zaposlenih, potem bi bilo smotno najprej potrošiti denar tistih članov družine, ki niso delavci Mercatorja in prejemajo svoje osebne dohodke na knjižice drugih bank, saj so obresti pri drugih bankah nižje; v tem primeru boste imeli povprečno najmanj tričetrt plače na knjižici.

Kaj pa tedaj ko odhajamo na dopust ali na potovanje: Z Mercatorjevih knjižic namreč ne moremo dvignati drugod kot pri blagajnah hranilne službe Mercator-Interne banke?

Tudi tu ni problema. Denar, ki smo ga za dopust hranili na Mercatorjevi hranilni knjižici, dan pred potovanjem dvignemo s te knjižice in ga prenesemo na knjižico poslovne banke (Ljubljanske banke, Jugobanke, Beograjske banke), ki smo jo uporabljali doslej. Ko boste pričeli prejemati osebne dohodke na knjižice Mercatorja, je torej smotno, da zadržite hranilne knjižice, na katere ste pred tem prejemali osebne dohodke.

Nekateri prejemate osebne dohodke na tekoče račune pri poslov-

nih bankah, ker je način poslovanja s čeki za vas ugoden. Tudi za to je rešitev: odločite se, da en del osebnega dohodka še vedno prejemate na tekoči račun, ostalo pa na hranilno knjižico Mercatorja, kajti sredstva na tekočem računu poslovne banke obrestujejo prav tako le po 7,5 odstotni letni obrestni meri. Vprašali se boste verjetno, zakaj se naša interna banka ne dogovori z bankami in poštami organizacijami, da bi mogli dvignati prihranke z Mercatorjevih knjižic tudi pri vseh bankah in poštah v Jugoslaviji. Tak dogovor bi bil mogoč, saj je na zvezni ravni samoupravni sporazum med vsemi bankami, hranilnicami in poštami o opravljanju poslov dinarskega varčevanja. Udeležence tega sporazuma pa so se tudi dogovorile, da bodo obrestne mere za hranilne vloge določale enotno s samoupravnim sporazumom bank o politiki obrestnih mer. Prav tu je razlog za umik interne banke; če bi bili podpisnik prvega sporazuma, bi se morali ravnati tudi po obrestnih merah, ki jih imajo vse ostale banke in poštne hranilnice, t. j. za vloge na vpogled 7,5%. To pomeni, da bi morali vaše prihranke na Mercatorjevih hranilnih knjižicah obrestovati po enakih obrestnih merah, kot jih obrestujejo ostale banke. Ker pričakujejo večje zanimanje varčevalcev, če bodo obrestne mere višje, se tudi za ceno širše mreže izplačilnih mest nismo odločili. Če se boste odločili, da boste svoje prihranke vezali za določen čas, npr. 3 mesece, 6 mesecev, 12 mesecev tudi to lahko storite pri hranilni službi Mercator-Interne banke. Obresti za tkao vezana sredstva trenutno niso veliko višje kot pri poslovnih bankah, vendar jih bomo s 1. oktobrom letošnjega leta dvignili, tako da bodo vedno za 2 odstotka višje kot pri drugih bankah.

Če se odločite za vezavo svojih prihrankov za določen čas, npr. nad 3 mesece, to pomeni, da denarja, ki ste ga položili na posebno hranilno knjižico za rok nad 3 mesece, ne morete dvigniti prej kot po poteku treh mesecev, razen v izjemnih primerih, kot so smrt v družini, v primeru izselitve iz domovine za stano in za plačilo sodnih zahtevkov.

V takih primerih se vam priznajo obresti po obrestni meri, ki velja za hranilne vloge na vpogled. Obresti za vezane vloge obračunamo in izplačamo takoj po preteku vezave, medtem ko se obresti za hranilne

Veljavna letna obrestna mera pri Interni banki

- hranilne vloge vezane nad 3 mesece je 34%
- hranilne vloge vezane nad 6 mesecev je 36%
- hranilne vloge vezane nad 12 mesecev je 40%.

Kaj je vezava vloge?

vloge, na katero prejemate osebne dohodke, obračunajo in vpišejo v hranilno knjižico v začetku meseca januarja za preteklo leto.

Kdo jamči za hranilne vloge?

Za hranilne vloge po samoupravnem sporazumu o združitvi v Mercator-Interno banko jamči Mercator-Interna banka in SOZD Mercator. Za obveznosti interne banke za hranilne vloge so odgovorne in prevzemajo jamstvo vse članice Mercator-Interne banke solidarno in neomejeno. To pomeni, da so vaši prihranki pri Mercator-Interni banki absolutno varni. Prav tako je zaimena tajnost vlog, saj vloge obdelujemo računalniško po številkah iz enotnega registra. Register je shranjen v centralni blagajni hranilne službe Mercator-Interne banke.

Kako lahko postanete naš varčevalec?

Prav enostavno. Če smo v vaši organizaciji že odprli blagajno hranilne službe, tedaj na upravi dvignite pristopnico, jo izpolnite in podpisite ter vrnete tja, kjer ste jo dvignili. V nekaj dneh dobite hranilno knjižico Mercatorja in naslednje nakazilo osebnega dohodka na to knjižico. Če v vaši organizaciji še nismo odprli blagajne hranilne službe, enako storite, kot je opisano v prvem primeru, vendar praviloma šele tedaj, ko bo blagajna hranilne službe odprta. Če želite postati varčevalec že prej, lahko pristopnico dvignete pri katerikoli že odprti blagajni, kjer pa morate povedati, v katerem tozdu ali delovni organizaciji ali kmetijski zadruzi ste zaposleni.

Postanite naš varčevalec, saj s tem olajšujete poslovanje svoji organizaciji in hkrati koristite sebi. Za svoje prihranke boste dobili mnogo več kot drugod.

Še v letošnjem letu bomo odprli več novih blagajn. Razpored je naslednji:

V mesecu septembru:

M-HG, TOZD Ilirija, Ljubljana
M-MT, TOZD Slovenija sadje, Hladilnica Zalog

M-MT, TOZD Slovenija sadje, predelava sadja Bohova
M-Pekarna Grosuplje
M-Rožnik TOZD Metlika
M-Rožnik TOZD Preskrba Tržič
M-Velepreskrba, TOZD Grosist, Ljubljana
M-Agrokombinat Krško
M-Jelša, Šmarje pri Jelšah
M-Kmetijski kombinat Sevnica
M-Rožnik, TOZD Gradišče Trebnje
M-Rožnik, TOZD Veleblagovnica Beograd
M-Kopitarna Sevnica
M-Eta Kamnik
M-Modna hiša, TOZD Prodajalna Ljubljana
M-Modna hiša, TOZD Prodajalna Maribor

V mesecu oktobru:

M-Izbira Panonija Ptuj, 2 blagajni
M-KGZ Sora Žiri
M-Potrošnik Lenart
M-Sloga Gornja Radgona
M-Univerzal Lendava

V mesecu novembru:

M-Nanos Postojna, 6 blagajn
M-Rudar Idrija
M-Konditor Ljubljana

Glasilo delavcev in združenih kmetov SOZD Mercator, n. sub. o. Ljubljana, Aškerčeva 3. Izdaja Center za obveščanje SOZD Mercator. Uredništvo: Aškerčeva 5, 61000 Ljubljana. Telefoni: odgovorni urednik 221-044, novinar in tajništvo uredništva 221-010 in 218-522 (int. 74).

Uredniški odbor: Kristina Antolič, Marko Bokar, Mile Dolenc, Meta Malus, Sergej Paternost, Ljuba Sukovič, Mirko Vaupotič.

Odgovorni urednik: Jaro Novak. Tehnični urednik: Dušan Lajovic.

Tiska ČGP Delo Ljubljana.

Glasilo prejemajo delavci, združeni kmetje, učenci in upokojenci sozda Mercator. Izhaja zadnji petek v mesecu. Naklada: 14.000 izvodov.

Po mnenju pristojnega republiškega organa je glasilo oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov.